Թ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4779 — ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 30/11 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1901 — ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ — 2 ՇԱՊԱՆ 1319 — Թ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4779

درعلیه‌ده غلطه‌ده (آره‌وك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

ՊՈԼԻՍ Ղալաթիա, Նորատունկեան Խան

Հոս առաքուած բոլոր թղթակցութիւնները à la Direction du Journal "AREVELK„ Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որեւէ գրութիւն պիտի է ուղղել ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Ազգային, Գրական եւ Քաղաքական

20 ֆր. ԱՐԺԵՔ

ԳԻՆԸ ԱՆՁԻՆ ԵՒ ՀԱՍԱՐԱԿԱՑԻՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար տարեկան	140	ղրշ.
» » » » վեցամեայ	70	»
» » » » եռամեայ	40	»
Օտար երկիրներու համար տարեկան	40	ֆրանկ
» » » » վեցամեայ	20	»

Պրակի փոխարէն փոստոյն փաւ կ'ընդունուի, 11½ դրուշի փաւը 100 դրուշի հաշուով։

Յիշատակի թղթատարի ծախքը դասաւորողաց կը վերաբերի։

Ծանուցմանց համար պիտի է դիմել ուղղակի խմբագրատուն։

Ամսական բաժանորդագրութիւն

Ամսական գինը՝ Պոլսոյ համար 12 ղրշ. — Գաւառաց համար 14 ղրշ.

Ամսագրի մասնաւոր գրասենեակ՝ Գալաթիոյ Նորատունկեան Խան։

ԱՋՈՒՋԱԽ

ԴԱՐՄԱՆ ՄԸ

Ազգ. Պարլիարքարանի եւեւմուտքին անհաւասարակշռութիւնը ծանօթ բան մըն է բոլոր անոնց՝ որոնք՝ լրագիր կը կարդան։ Ծանօթ է նաեւ սա պարզագոյն թէ ասկէ առաջ, Ս. Պարլիարքը այդ ան հաւասարակշռութեան իբր գլխաւոր պատճառ ցոյց տուած էր ազգ. տուրքին մեծագոյն մասամբ անգանձելի մնալը. գանգատ մը զոր արդէն ամէն Պարլիարք ըրած է իր պաշտօնավարութեան միջոցին։

Ազգ. այդ պատճառը եթէ ոչ բառնալու, գոնէ մասամբ մեղմելու համար, Պարլիարքարանը այս միջոցիս զբաղած է ազգ. տուրքի հաւաքիչներու ընտրութեամբ, ինչպէս տեսնուեցաւ արդէն թերթերուն մէջ հրատարակուած չրջաբերական – ծանուցումէ մը։ Պարլիարքարանը մեծ յոյս ունենալ կ'երեւայ այդ հաւաքիչներուն վրայ, և անոնկ կը կարծէ թէ ասկէ եւեթ, անվճար մնացած ազգ. տուրքէն գոնէ սաուար մաս մը պիտի կրնայ գանձել անոնց շնորհիւ։

Ուրչ'փ որ ալ ամուր ըլլայ Պարլիարքարանի այդ յոյսը, չեմ կարծեր որ հաւաքիչներու ընտրութիւնը ո՛ և է օգուտ մը ունենայ ազգ. տուրքի գանձման գործին։ Տնեսական Խորհրդոյ անդամ մը՝ որուն հետ ատիթը ունեցայ այս խնդրին վրայ խօսակցելու, և որուն այդ մասին ունեցած ձեւնհասութիւնը վեր է ամէն տարակոյսէ, միեւնոյն թերահաւատութիւնն է այդ տուրքը վճարել, իր կարողութեան համեմատութեամբ նպաստ մը ըրած ըլլալու համար Պարլիարքարանին։

Կը պատահի երբեմն որ այդ տուրքին գոյութեան անդիտակ մարդիկը ամուսնութեան, անց-դրի և կամ ո՛ և է նամանաւորեալ գործ մը ունենան Ազգային Պարլիարքարանի հետ։ Ելեւմտից Դիւանը, բնականաբար այդ մարդոց գործը չկատարեցուցած՝ անոնց անվճար մնացած ազգ. տուրքը գանձելու կ'ալլայտի։ Արդ, այդ պայմաններուն մէջ մարդիկը իրաւ է որ կը վճարեն իրենցմէ պահանջուած դրամը, և կամ անոր մէկ մասը,— քանի որ մանաւանդ այդ վճարումէն կախուած կը տեսնեն իրենց գործին կարգադրութիւնը,—բայց երբ Պարլիարքարանէն դուրս ելլեն, կրկին ազգ. տուրքին գոյութեան վրայ անդիտակ կը մնան ա՛յնչափ, որչափ որ էին Պարլիարքարան երթալէ առաջ։ Եւ անգամ որ դուրս ելլելու ըլլան, հանդիպած մարդուն չեն քաշուիր ըսելու թէ Պարլիարքարանը անոնց գործի մը համար իրենցմէ ահագին դումար մը վար դրաւ, թէեւ Պարլիարքանի կողմէ առնուած դրամը իրաւէս ուրիշ բան չէր՝ եթէ ոչ իր պարզ իրաւունքը։

Եւ ահա այս պատճառաւ է որ ազգ. տուրքին մեծագոյն մասը անգանձելի կը մնայ ամէն տարի. որչափ տաեն որ ժողովուրդին այդ հաւաստեաները անհեղնակ մնան ազգ. տուրքին գոյութենէն, այնչափ ան ալ դրամը չպիտի վճարուի։ Պարլիարքարանի կողմէ ընտրուելիք հաւաքիչները եթէ նոյն իսկ հրաշագործի կարողութիւններ ալ ունենան, այդ վիճակը պիտի յարատեւէ այսպէս, առանց ո՛ և է զգալի փոփոխութեան։

* * *

Եւ սակայն, բոլորովին ալ անկարելի չէ այդ վիճակին դարման մը տանիլը։ Ընդհակառակը, կայ դարման մը, և ամէնէն ալ բանաւորը, որուն վրայ պէտք էր խորհուեր նոյն իսկ չատ առաջ, ազգային տուրքին նկատմամբ այդ տասնճան խոր անդիտակցութիւն մը ժողովուրդին մէջ տակաւին արմատ չէդած։ Առաջէն օրէն, նոյն իսկ այդ տուրքին հաստատուած օրէն, պէտք էր ժողովուրդին բացատրել այդ տուրքին գոյութիւնը, պէտք էր ճանչնալ այդ մասին ունեցած պարտաւորութիւնը։ Եթէ երբեք այդ բանը տեղի ունեցած ըլլար, եթէ երբեք ժողովուրդը գիտնար թէ այդ տեսակ պարտաւորութիւն մը ունի, բնականաբար սիրով պիտի վճարէր իր պարտքը, որ ինքնին այնչափ մեծ բան մը ալ չէ։ Այդ ժողովուրդը քանի որ վարժուած է հարկերի, կնունքի և յաղթակաւորութեան ծախքերուն, պատճառ մը չունի անշուշտ Պարլիարքարանի իրաւունքը եղող տուրքին չվարժուելու։

Այսօր՝ ուր Պարլիարքարանը այնչափ կարեւորութիւն կու տայ ազգ. տուրքին գանձուելուն, — քանի որ գլխաւորաբար անոր մէջ տեսնել կը կարծէ իր ելեւմտաբերի հաստատակաութիւնը, — նիւթ այդ կեղտով պէտք է սկսիլ։ Պէտք է ժողովուրդին ճանչցնել իր պարտաւորութիւնը, պէտք է ժողովուրդը տեղեկացնել Պարլիարքարանի այդ տուրքին նկատմամբ։ Անգամ մը որ այդ բաները կատարուած ըլլան, ա՛ լաւ դժուարութիւն չպիտի քաշուի ազգ. տուրքը հաւաքելու համար։

Մեզի թէ, օ՛վ պիտի ընէ այդ գործը։

Հաւաքիչները՝ որոնք Պարլիարքարանը պիտի ընտրէ այս օրերուն մէջ, երբեք չեն կրնար այդ տեսակ բան մը յաջողցնել։ ընդհակառակը։

Բայց կը մտածեմ որ եթէ երբեք տասներկու քահանաներուն յանձնուէր այդ գործը, որչա՞փ դիւրաւ ու գեղեցկութեամբ պիտի կրնային գայն յաջողցնել։ Մինչեւ այսօր, այդ չնորհուելիկները մեծագոյն մասամբ իրենց քահանայութեան՝ գլխաւորաբար խրլաւոգութեան և կամ վաշխառութեան գործերու վերաբերեալ էին իրենց բովանդակ ճարտարութիւնը։ Լաւ չը՛ըլլար որ քիչ մըն ալ Պարլիարքարանի Սնուցիչն վրայ մտած են և աշխատին ազգ. տուրքին վճարման չտալ օրինաւոր ու արդար պարտաւորութեան մը ըմբռնումը արմատացնել իրենց ծուխերուն մէջ։

Ի՞նչ կ'ըսէք...

ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

ԳԱՒԱՌԱՆԱԳԻՐՔԸ

ԱՌԱՆՁԱՐԵՆ ՄԸ

Արդի ալէտարհարքի մէջ սովոր ենք Գաւառանագիրք կոչել ա՛յն ցանկը, որ կը ներկայացնէ, աւելի կամ նուազ մանրամասնութիւններով, մեր կաթողիկոսներու տեւողութեան ցանկը, իսկ հոս կ'ուզենք այս բառը պատշաճեցնել թեմական առաջնորդներու ամբողջութիւնը պատկերացնող ա՛ւէջ գրութիւնական առաջնորդական վիճակներ ուր վերաբերութիւնները սուար բաշխութիւն մը երեւեկած է յաջորդաբար, ինչպէս Թօքատի Թեմը, բայց եթէ այսօր խուզարկու միաք մը փորձուի տեղեկութիւններ քաղել անցեալ առաջնորդներու գործունէութեան դիրքէ, ըմբռնելու համար մէկուն կամ մէկալին օգտակարութիւնը ու ընդունակութեան սահմանը, հաւասարեալ, ուրանալի հարիւր տարիներու բեռին տակ ճմլուող զաւառներու կցկտուր հակասական ու սաստ ալ առասպելական պատմութիւններու, իրենց անբաւականութեամբը, մեծագոյն պիտի դժուարացնեն քննախոյզին գործը։ Վասն զի, նախկին պաշտօնական տրամադրութիւններն ալ՝ եթէ երբեք օրինաւորապէս գոյութիւն ունին, երբեմն ա՛նպիտի կենաւոր ու մութ նկարագիր մը կը պարզեն որ հետազօտողը, որքան ալ կարող ըլլայ, կ'անկարողանայ դատ ոլորել անդի ունեցած տեսութիւններու մէջէն ա՛յն մասը, զոր հարկ պիտի ըլլայ կապել ուղղակի առաջնորդի անձին հետ։ Գէթ այս համոզումն առաջնորդներուցայ, անգգհացուցիչ պատասխաններու հանդիպելով, երբ կը բաղձայի մօտ դարէ մը ի վեր քաղաքս պաշտօնավարող թեմական ներու համառօտ պատմութիւնը ուսումնասիրել։ Այս պայմաններուն տակ, պիտի առաջարկէի որ այս Գաւառանագիրքը—թող ներուի մեզի այս կիսարկումը—պատրաստէին ուղղակի առաջնորդները, այսինքն ասո՛նք փութալին կատարել զիրենք կանխողներու գործունէութեան խուզարկումը— ինչ որ փորձեց Տ. Խորոյով Ծ. վարդապետ այս էջերուն մէջ իսկ— Ասկէս պիտի դիւրացնէր իրենց պաշտօնավարութիւնը միեւնոյն պայմաններու մէջ ապրուած կեանքերու բաղմահոյլ փորձառութիւնները ցուցադրելով իրենց առջեւ, այլ նաեւ շահեկանութեանէ զուրկ պիտի չըլլար տարբեր տեսակէտներով ալ։

Հ՛ոգի է խոստովանիլ սակայն թէ մեր առաջարկած աշխատութեանը ձեռնարկող մը մէկէ աւելի դժուարութիւններ պիտի տեսնէ իր առջեւ, առանց յիշելու հետազօտելու ա՛յն ձեռնհասութիւնը, որով օժտուած ըլլալու է այն անհրաժեշտապէս, որպէս զի կարենայ տարփողուած կարգադրութիւններու մէջէն խղճմտօրէն երեւան հանել առաջնորդի մը դերը, ուր պիտի ցոլանայ անոր ինքնութիւնը, իբր հայելիի մէջ։ գիտնալով որ մարդու մը գործունէութիւնը բանաւոր չէ վերագրել միայն իրե՛ն։ Մէկը որ գործի մը կը սկսի, երբեմն ա՛նպիտի նշանաւոր օգտակարութիւններ կ'ունենայ որ նախապէս երբեք մտքէն իսկ չէր անցներ։ Նոյն իսկ գործելու անընդունակ մէկը կրնայ հանգամանքներու բերմամբ, դառնալ գործունեայ անձ մը։ Անփոյթ առաջնորդ մը, օրինակի համար, մտրակուած ժողովրդային համակրութենէն կամ պատկառանքէն, կը կատարէ օգտակար գործ մը։ Մեր առաջնորդները, որքան որ կը թոյլատրէ զիրենք չրջապատող հանգամանքները, եթէ հանձին իրենց ա՛նքան արամադրելի ժամանակը յատկացնել այս կարեւոր հետազօտութեան, սաստիկ գնահատելի ծառայութիւն մը մատուցած պիտի ըլլան թէ՛ առաջնորդութեան տրամադրելիներու դարասկզբնական ցանկին և թէ՛, ի միջի այլոց. եկեղեցական պատմութեան։

Թօքատ ՄԻՍԱԿ ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՆՉԷՍԹՐ, 3 Նոյ. 901

Վերջին յաջուածով բացատրելով դրամի գլխաւոր հրապարակաց ներկայ վիճակը և Անգլիոյ պանքային դիրքը, գրած էինք թէ այս վերջնոյն տակաւ ոսկին քիչ առ քիչ բարձրացումը հաւանական է։ Շաբթուս սկիզբը, Լոնտոնի դրամի հրապարակին ընդհանուր ճգնումն ալ այդ էր. ոսկին Բարկի համար Լոնտոնէ եղած ոսկիի արտածումներուն գրեթէ դադրիլը, Ֆրանսական դրամատուններուն փոխանակագիրներ գնելու վերսկսիլը Նիւ Եորքէ Բարկ 500,000 ա. ո. ֆ. աւելի ոսկեդրամ ղրկուիլը մէկ կողմէն, և Անգլիոյ պանքային մինչեւ հինգ-եռթի առաջ իսկ 3 %ով պանքայի թուղթերը գնելու համար ունեցած արամադրութիւնը մեւս կողմէն, կարծել տուին թէ ոսկիի սպասուած բարձրացումը տեղի չպիտի ունենայ։ Հետեւաբար, սեղանաւորական շրջանակներու մէջ քիչ մը ամէնուն զարմանք պատճառեց Անգլիոյ պանքային վարիչներուն վերջին հինգշաբթի կէս օրին եղած որոշումը, որով տակաւ ոսկը 4 %ի բարձրացուցին։

Անգլիոյ պանքային այս յանկարծական որոշմամբ առած պատկանողական ընթացքին հետեւանքով, ընդհանուր կարծիք մը տարածուեցաւ թէ պանքային տոկոսները վերջին պահուն սատան ըլլալու են կարեւոր տեղեկութիւններ որոնք ոչ մէկուն ծանօթ են տակաւին։ Մէկ կողմ թողլով այս անծանօթ տեղեկութիւնները, դրամի հրապարակաց ծանօթ եղող ընդհանուր վիճակը արդէն բաւականաչափ պատճառ մըն է արդարացնող պանքայի տառի որոշումը։

Հոկտեմբերի սկիզբէն ի վեր օտար երկիրներու համար պանքայէն դուրս ելած ոսկիի գումարը հասաւ 3 միլիոն ա. ո. ֆ. և յիւսիսի պահեստը որ սկսած 25ին 28,011,000 ա. ո. ֆ. էր, հիմայ իջած է 23,882,000 ա. ո. ֆ.։ Մնաց որ, Ֆրանսայի, Գերմանիոյ և Աւստրիոյ համար ըլլալիք ոսկիի հաւանական արտածումներէն զատ՝ Եգիպտոս և հարաւային Ամերիկա ալ դեռ աւելի ոսկի քաշելու պատճառներ ունին։ Նկատի առնելով նաեւ մինչեւ յառաջիկայ տարեգլուխ գաւառներէն ըլլալիք ոսկիի խնդրանքը, պանքային պահեստը հաւանական է որ իյնայ մինչեւ 21 20 միլիոնի։

Այս նկատումներուն վրայ աւելցնելով սա՝ իրականութիւնը թէ Փրանսական, գերմանական և աւստրիական փոխանակագիրներուն սակերը չատ վար կը մնան դեռ, ինչ որ կ'ապացուցանէ յիշեալ երկիրներու մէջ տակաւին գոյութիւն ունեցող ոսկիի խնդրանքը, Լոնտոնի տոկոսակին 4 առ 100ի բարձրանալը օ՛չ միայն արդարանալի է, այլ նաեւ հաւանական է որ ներկայ սակը տեւական պիտի ըլլայ ժամանակի մը համար։

Պանքայի սակ 4 առ 100։

Փոխանակագիրներու սակերը։

Պանքայի թուղթեր

3)ա 3¹⁄₁₆ն 3³⁄₈

4)ա » »

6)ա 3⁵⁄₈ն 3¹⁄₂

Առեւտրական թուղթեր

3)ա 3⁷⁄₁₆ն 4

4)ա 4ն 4¹⁄₄

6)ա 4ն 4¹⁄₂

* * *

Բամպուի գնորը այս չաբթու ալ չարունակեցին տեղի տալ, Ամերիկայէ հասած, բերքին նկատմամբ նպաստաւոր լուրերու ազդեցութեան տակ։ Ամերիկեան middling տեսակին վերջին սրօթը գինն է $^{47}/_{16}$ $^{7}/_{16}$ բ.։

Վերջին չաբթուն Լիվերբուլ ներածուեցան 76,260 հակ, որուն 67,538ը ամերիկեան տեսակէն. այս վերջնոյն սրօթը 6 հազար հակի բարձրացում մը ունեցաւ։

Սրօթ	Ներկայ	1900ին
Ամերիկեան	100,930 հակ	252,780 հակ
Հնդկական	6,070 »	15,980 »
Եգիպտական	32,470 »	27,640 »

Անգլիոյ համար ճամբան գտնուած քանակները հետեւեալներն են,

	Ներկայ	1901ին
Ամերիկեան	360,000 հակ	860,000 հակ
Եգիպտական	30,000 »	20,000 »
Հնդկական	1.000 »	10,000 »

Ա. Գ.

ՏԻՎՐԻԿԻ ՎՐԱՅ ՆՕԹԵՐ

Տիվրիկի Լբենական դիրքն ու նշանաւոր վայրերը.— Օդը. ջուրը ու արդիւնաբերութիւնը.— Ազգաբնակութիւնը Հայերուն բարքն ու գործունեութիւնը.—Եկեղեցական եւ կրթական հաստատութիւններ.— Ս. Լուսաւորչի վանքն ու վարժարանը։

Բ.

Քաղաքին բնակիչներուն սաստիկ մեծամասնութիւնը կը կազմեն Թուրքեր՝ 4000 տունէ աւելի։ Հայերը չորս հարիւր տուներ միայն, որոնցմէ 40ի չափ ալ բողոքական են։ Այս տարիներէ դժուարաբաստ կրնաս իրարմէ զանազանել, որովհետեւ միեւնոյն հագուստն ու կապուտաը ունին, այլ թէ կին։ Իրենց զգեստներն ա՛լ տուներուն նման՝ հին ոճով կը մնան և գիւղացիի մը կերպարանքը կուտան։ Կ'երեւի թէ տարիներ ամբողջ քաղաքներու հետ ունեցած մեծ շփում չեն ունեցած. թէեւ Պոլիս ուսանող այրե՛ր կը պահէ հին սարքն ու զարդը։ Մինչդեռ, չատ ցանցառ թուով են տնոնք որ եւրոպական տարազը կը կրեն։ Այս թէ կին կը հագուին մանուաշէկամ չիթէ հնարի՝ մինչեւ գօտին երկարած քղանցքներով, մէջքերնին կապ գաբ։ կամ ուրիշ ցփսի մը, և թիկունքնին կարճ սալբա մը։ Այրերէն ոմանք կը հագուին նաեւ վերարկու և կիներն ալ՝ չէջազգեստ։ Շատ կիներ բոլոնն փղոյց կ'ելլեն՝ առանց կօշիկի և գուլպայի. Հայուհիներէն ալ իրենց գեղջը կը ծածկեն ճերմակ կամ սև ծածկոցով մը։ զոր՝ երբ այր մարդու մը հանդիպին՝ ինչպէս ամերիկեան կը քաշեն իրենց չրթունքին վրայ։ Կիները՝ երբեւ զարդ՝ կը կրեն իրենց ճակտին վրայ քանի մը շարք ոսկի, ոսկի և մարգարտազարդ կուլիկներ՝ իրենց քունքերէն կախ, ու պարանոցէն՝ դարձեալ ոսկի պոյմանէներ. երբեմն ծաղկասակ հարսներ ու աղջիկներ կ'ունենան նաեւ ոսկի կամաքներ և զանազան նիւթէ տպարանչաներ, մանեակներ, օղեր ու մատանիներ։ Նորաձեւութեան ծայրայեղութեան հակառակ ծայրն են, և եթէ տեսնես քիչ մը ճաշակաւոր հագուստներ, գիտցիր որ անոնք օտարական են և կամ հոն գաղթող Աբարկիրցիներ ու այլ տեղացիներ։ Կիները իրենց տնական զբաղումներէն զատ՝ ուրիշ մասնաւոր գործ ու արհեստ չունին բաւ։ Մեծ տեղ կը բռնէ ձմրան պաշարի պատրաստութեան հոգը, որուն համար հաւաքական աշխատութիւններ կ'ունենան յաճախ 10-20 կին։ Հետաքրքրական է լսել անոնց տարբերակութիւնը, որուն մէջ մեծ տեղ կը բռնեն բամբասանքն ու չարախօսութիւնը։ Նաեւ շատ տարօրինակ գաղափարներ իրենց զուկներուն հետ ունեցած վարմունքն ու դաստիարակութեան եղանակը, որ ընդհանրապէս յաճախ հանմտութեան կ'ընկնայ անլուր հայհոյութիւններով ու անէծքներով։ Եթէ երբեք մարդամ մը բարուէր աշխարհի վրայ հայհոյութեան ձեւերու ստեղծումի համար, կը կարծեմ թէ հնարչի առաջին մրցանակը տանք պիտի չտրուի։ Սակայն սա եւս անուրանալի է թէ բաւական կտկիկ հայերէն մը կը խօսին, որուն վրայ ուսումնասիրութիւն մը, կարդներու կը թողում։

Այրերուն զբաղումն է ընդհանրապէս առուտուր և արհեստ։ Հակառակ տեղւոյն բարգաւաճման առաւելութիւններուն, այնչափ բանուկ վաճառականութիւն չունին, աւելի թուրք տարրին՝ ձեռքն են մեծ գործերը։ մինչ Հայերը աւելի գիւղերու չարչի են։ Արհեստները նախնական վիճակի մէջ ըլլալով, առաջ չեն բերեր արտասեալ նիւթեր։ Ընդհակառակը, Աբարկիրցին, Ակնէն ու ուրիշ քաղաքներէ կը հոգան նոյն իսկ իրենց մանուսալի և տօգնու պէտքը։ կրնամ ըսել թէ իրենց մէջ բնաւ ոստայնանկութիւն չկայ, մինչդեռ մանուսան ամէն բանէ աւելի կը սպառի թէ՛ քաղաքին և թէ՛ գիւղերուն մէջ։

Ծայլ են ու զարգանալու ունակ խնամանդիրք։ Ձեռնէրիս։ թեան ոգին կը պակսի և պէտք ալ չեն զգար նորանոր արհեստներ բանեցնելու և հինները զարգացնելու, քանի որ դիւրութեամբ կ'ապրին։ Բաւական է որ ձեռք ձգեն քանի մը քիւլ ալիւրցու, պատրաստեն մէկ մէկ քիչ ճաւար, թան ու օղի. կը բաւէ այս ամէնը։ Մարդիկը քիչով բաւականացող դժուարակամ չեն։ Պանդուխտներ ալ ունին հեռաւոր մեզմակայ քաղաքներ, որուն մէջ քիչ չատ կ'օգտուին։

Հոս փակագիծի մէջ՝ ակամայ կը սիրուիմ բացատրութիւն մը ընել իրենց ու Ակնեցիին գործունէութեան միջև։ Ակնեցին՝ բնութենէն ունեցաւ իր քաղաքին մէջ ունեցած գործօն և ճարտիկ ոգիով՝ եթէ երբեք փնտրուէր այս տեսակէտ երկիրը, չա՛տ աւելի պիտի բեղմնաւորէր իր ազնուութիւնը։ Արդեօք տարուսաը չատ դիւրաւ հայթայթելու առաւելութիւնն է որ Տիվրիկցին այսպէս քիչ ըրած է. այս ծուլութեան իբր անմիջական հետեւութիւն՝ կրնամ ի մէջ բերել մուրացկանութիւնը որ բոյն դրած է քաղաքին մէջ։ Գալով իրենց բարոյականին ուրիշ կողմերուն—ընդարձակ առումով—այն ա՛լ շատ բնական է։ Աղատ ու փոշտ տունէն ու փողոցին ա՛լ ազատ քաղաքացի մը կը վայելէ։ Այս մասին սա չատ ցաւոտ որ դրացի քաղաքներու մէջ առածի պէս բան մը եղած է ըսել թէ Տիվրիկի Թուրքը չատ լաւ է քան Հայը։ Քաղաքին բաղդատաբար երեւելի Հայերը վճռական են։

Մ. Գ. Փ.

—)(19)(—

ԹԻՒԼ ՄԱՐԻ

ԱՐԳԻԼՈՒԱԾ ՊՏՈՒՂԸ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԺԷՐՕՄԻ ՊԱՋԱՐԻՆ ԱՂՈՒՈՐ ԱՂՋԻԿԸ

Բ.

ԽԵԼԱՑԵՂՆԵՐԸ

—Ռօզ, դուռը բա՛ց, ըսաւ։

Նորաթի աղջիկը, դողդոջուն, պարտէզէն անցնելով, փողոցին դուռը բացաւ։

Հեւաձիգ մը էր եկածը, անչուշտ Ժէրօմի կողմէ որ իր ժամանումը կը ծանուցանէր։

Ռօզ պառաւեց հեւաձիգը ու սկսաւ կարդալ։

—Ի՞նչ է հեւաձիգը, հարցուց Մարիան, պատուհանէն։

—Այս իրիկուն, ժամը տասնմէկին հոս պիտի ըլլայ...

Ռօզ հեւաձիգը երկարեց Մարիանի, ու ինք գլխահակ, աչքերը փոսցած, դիմագծերը քայքայուած, նստարանի մը վրայ փռուեցաւ։

Մինչեւ իրիկուն, մայր ու աղջիկ բնա՛ւ չխօսեցան իրարու հետ։ Իրենց զգացած բոլոր երկիւղները ու անձկութիւնները հաղորդած էին իրարու և ա՛լ բան չէր մնացած ըսելու։ Մարիան սկսաւ առն գործերով զբաղիլ և քիչ յետոյ շուկայ գնաց հարկ եղած ուտեստեղէնը ապահովելու համար։

Մարիան իրիկուան տուն դարձաւ ու ճաշի պատրաստութիւններ սկսաւ տեսնել։ Մերթ պառուտանը կ'երթար ու պարտէզին մէջ ուշ մը կը նստէր։ Ռօզ Մանոն իր նստարանէն չէր բաժնուած, աղջիկը միշտ կը քնանար անոր գրկին մէջ։

—Ռօզ, զաւակս, ըսաւ Մարիան մեղմօրէն։

Ռօզ չլսեց։ Երբ սեղանը պատրաստ եղաւ, Մարիան աղջիկը քով երթալով, ըսաւ.

—Զաւակս, այդչափ մի՛ վշտակիր. քիչ մը քաջութիւն ունեցիր։

—Պիտի սպաննէ զիս, պիտի սպաննէ, պատասխանեց Ռօզ...

—Ոչ, այնքան կը սիրէ քեզ որ...պիտի ներէ...

—Իր զգացած ցաւը հանելի պիտի ըլլայ...

—Այո՛, չատ պիտի տառապի։ Իր սիրոյը մեծագոյն պիտի վիրաւորուի։ Աղջիկս պիտի ըլլայ քու պատիժդ։

—Մայրի՛կ, մայրիկ, անձնասպան ըլլալ կ'ուզեմ։

—Ռօ՛զ։

—Կը վստահացնեմ քեզ թէ չեմ կրնար սպասել անոր ժամանումին։

—Եւ սակայն հարկ է։

—Անոր բարկութեան դիմագրաւելու ուժ չեմ զգար իմ մէջս։

—Ի հարկին պիտի պաշտպանեմ քեզ։

—Հապա այս պղտիկը, յարեց Ռօզ, զաւակը ցոյց տալով։

—Օ՜հ մի վախնար անոր համար. նուիրական է այդ անմեղը...

Ռօզ-Մանոն նորէն իր մտախոհութեան մէջ ինկաւ։

—Հոս մի՛ մնար, ներս երթա՛ք, ըսաւ Մարիան։

—Հոս ազէկ եմ, մայր իմ. տան մէջ, կարծես թէ սիրտս կը սեղմուի, կը խեղդուիմ...

—Դիշեր է, օդը զովացաւ. նայէ որ ազան չմսի։

—Այո՛, իրաւունք ունիս, ներս երթանք։

Մարիան ճաշասրահին մէջ հաստատեցաւ այն օրորոցը, որ երբեմն Ռօզի և Ռէժիրի համար գործածուած էր։ Ռօզի սը-զան ալ անոր մէջ դրուեցաւ։

—Աղջիկս, սեղան նստէ՛ ու քիչ մը բան կեր։

—Զեմ կրնար։ Կոկորդս կը սեղմուի։

Խեղճ աղջիկը ղէպին բուռն սարսուռներով կը ցնցուէր, ակռաները կը կրճատէին, ու աչքերը ազատական նայուածք մը ունէին։

—Սիրելի աղջիկս, մրմնջեց Մարիան, իր աղջկան վիճակին վրայ արդարանալով։

Ռօզ, սեղանին վրայ, բան չկրցաւ դնել բերանը։ Մայրը մտանելով աղջկանը, իր մէկ թեւով գրկեց զայն։

—Գլուխդ ուսիս վրայ դիր ու քնացիր քիչ մը։

Ռօզ հնազանդեցաւ։ Մայր ու աղջիկ սպասեցին Ժէրօմի ժամանման, որ իրենց համար ապառելի գոյներով կը ներկայանար։

Ճաշասրահի ժամացոյցը ինը հնչեց։ Տակաւին երկու ժամ կար սպասելու։ Ռօզ կը թուէր քնանալ։ բայց մայրը նշմարեց թէ մերթ իր տենդոտ աչքերը բանալով ժամացոյցին վրայ կը սեւեռէր։

—Աղջիկս, ե՛լ տեղդ պատկէ։

—Օ՜հ, ո՛չ, ըսաւ Ռօզ, ուրիշ զօրաւոր սարսափով մը։

—Ի՞նչու համար։ Վատահութիւն ունեցի՛ր իմ վրաս։ Ամէն ինչ պիտի պատմեմ անոր...ես պիտի ներեցնեմ իր առաջին բարկութեանը...աւելի ազէկ է այսպէս...որովհետեւ բան մը չի կրնար ընել ինծի, քանի որ յանցաւորը ես չեմ... Եւ երբ դուն ներկայանաս հօրդ առջեւ, թերեւս այն տատն, իր կարեկցութիւնը ա՛ւելի զօրաւոր ըլլայ քան բարկութիւնը...

—Ոչ, ո՛չ դուշեց Ռօզ, քանի որ տակաւ պատիժ մը պիտի ըլլայ ինծի համար. մարդասիրութիւն ես պէտք է կրեմ դայն։

Մայր ու աղջիկ նորէն լռեցին։ Մարիան երբ կը զգար աղջկանը սարսուռները, ա՛լ աւելի ուժգին կը սեղմէր զայն իր սրտին վրայ։

(Շարունակելի)

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԳՐԱՏԱՆ

ԴՈՐՈՒՇԻ ԳԻՐՔԸ

Նախակրթարանաց երկու սեռի տղոց ընթերցման համար։

1. Նախապատրաստական տարի էջ 128 գին 3 դահեկան։

2. Ա. տարի աղջկանց համար գին 4 դահեկան։

Նշանաւոր հեղինակաց գործերէն ընտրանք քաղուած։ Ամէն բան ու ամէն դաս բացատրուած։ Ուսուցչին և աշակերտին գործը հաւասարապէս դիւրացուցուած է։ Շահեկան, հրահանգիչ նիւթեր, բարոյավէզք, առակներ են։

Տպագրութիւն նոր պատկերներով, լաւագոյն և տոկուն կազմ։

Դպրոցի ու դպրժի Պատ. Տնօրէնք մէջմէկ օրինակ ձրի պիտի ստանան գրատան դիմելով։ Երկուքին բոլոր ծախք 2 դ.։

Երկու գրոց մէջ ուրեմուն աւելի բոլորովին նոր և նոր գծագրուած պատկերներ դրուած են։

Վաճառանաց համար գոհացուցիչ զեղչ։ 22—30

Հասցէ

Կեդրոնական գրատուն (Զ. Թորոսեան)

Պոլիս Զաքմաքճիլար Եօղուրլու Թիւ 64

Քաղաքական Լուրեր

ԱՆԳԼԻԱ

Քաղաքական ընդհանուր կացութիւնը։— Վիէննական լրագիրներուն կարծիքը։— Անգլիոյ դիրքը։— Միջազգային յարաբերութիւնները։— Նիմարակուայի ջրանցքը։— Թրանսվալի պատերազմը։

Վիէննական թերթերուն մէջ հետաքրքիր կը կարդանք։

«Անգլիոյ ամէնէն մեծ փափաքն էր միւս բոլոր քաղաքակիրթ ազգերէն դեռկնչիլ դիրք մը ունենալ, բայց հարաւային Ափրիկէի պատերազմը որ քանի մը օր առաջ երեք տարեկան եղաւ, յոյսի այն նշոյլը անհետացուց առկայծն չնաւարտելագործուած։ Անգլիոյ կառավարութիւնը իր ընդդիմակ եղեկիներէն դեռ բան մը կորսնցուցած չըլլալով, չի կրնար ըսուիլ թէ նիւթապէս պղտիկցած է, սակայն կարելի չէ ուրանալ թէ միջազգային յարաբերութիւնաց տեսակէտով նախապէս դրաւած դիրքէն իջնելու վրայ է։ Այդ պատճառով է որ Անգլիացիները հիմա սկսան մտածել թէ հարաւային Ափրիկէի պատերազմը նիւթապէս ու բարոյապէս ո՞րքան արժած է իրենց։ Այն զոհողութիւնները զոր մինչև հիմա Անգլիա ըրած է, և ոչ մէկ երկիր կրնայ ընել։ առիկա ամէն ոք կը խոստովանի։ ուստի Անգլիացիները այնքան չէին զղջացած իրենց կրած նիւթական սահմանի վնասներէն, վասն զի համոզուած էին որ այդ վնասներով և ձեռք անցուելիք հաստատուն ապրանքներով պիտի կրնային պաշտպանել իրենց ազգային պատիւը ու փառքը։ Ամերիկացիները ուզեցին Անգլիացիներուն այդ դժուարին կացութենէն։ մէկեղ հանեցին Անգլիոյ ծովային վճռաւորականութեան համար ամենակարևոր՝ Նիքարակուայի ջրանցքին խնդիրը, զոր կարդադրելին Անգլիոյ շահերուն բոլորովին անհամապատասխան եղանակով, սակայն Անգլիա, Բէյրընը-Պուլուէրի դաշնադրութեան համաձայն, պահպանեց ջրանցքին չինուածքն մասնակցելու իր իրաւունքը։ նաև ազատեցաւ սա կէտերը թէ Ամերիկացիները չկրնան այդ ջրանցքին եզերքը բերդ կամ ամրոց շինել, որպէս զի ջրանցքը միշտ բաց ըլլայ դաշնադաշ ազգերու նաւերուն առջև։ և պատերազմի ատեն ալ չէզոք մնայ։ Վերջերս Անգլիոյ և Մ. Նահանգաց միջև կնքուած համաձայնութեան մը մէջ այդ դիտումները բնաւ նշանակուած չեն։ Ամերիկեան կառավարութիւնը ամբողջովին պիտի չենչ ջրանցքը և պատերազմի ատեն միւս ազգերուն նաւերը միևնոյն պայմանով պիտի անցնին նոյն ջրանցքէն։ Ամերիկա, երբ պատերազմ ծագի, իրաւունք պիտի ունենայ ամէն միջոց գործադրել իր շահերը պաշտպանելու։ Ասոր մէջ ալ Անգլիոյ կրած կորուստը հարաւային Ափրիկէի պատերազմէն դառ ուրիշ բանի կարելի չէ վերագրել։ Այն միջոցին, երբ բրիտանական կառավարութիւնը պատերազմ հրատարակեց։ Ամերիկացիները հասկացան թէ Բէյրընը-Պուլուէրի դաշնադրութիւնը հակառակ է իրենց շահերուն։ Երբ Սըր Ռըտվէրս Պուլլըր յարձակեցաւ Թուկէլայի ճակատամարտին մէջ, Ուսլինկթընի կառավարութիւնը ձեռնարկեր ըրաւ այդ դաշնադրութիւնը վերացնելու համար, բայց Անգլիա աշխատեցաւ որ խնդիրը յետաձգէ։ Ամերիկացիները տեսնելով որ հարաւային Ափրիկէի մէջ Անգլիացիներուն վիճակը հետզհետէ ծանրանալու համակարգ մը կը սառնայ, սկսան թախանձագին պահանջել որ իրենց բաղձանքը իրականանայ։ Մընրոյի վարդապետութեան օր օրի աւելի գործնական համակարգ մը սառնալն ալ ստիպեցաւ զանոնք անգլիական յոյսերը։»

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ

Մեծայնի սակացոյցի խնդիրը։— Առևտրական դաշնադրութիւնները։— Գերմանիոյ եւ Ռուսիոյ յարաբերութիւնները։

Նովոյե Վրեմիա կ'ըսէ թէ Ռուսիոյ և Գերմանիոյ միջև առևտրական նոր դաշնադրութիւն մը կնքելու ժամանակը մօտցած ըլլալով, կարևոր է այն խնդիրը թէ Ռուսիա այդ առթիւ ի՞նչ բաներու վրայ հիմնել պիտի ուզէ մաքսային սակայցները։ սակայն, կը յարէ ռուս թերթը, Գերմանիա որ այդ կարևոր խնդրոյն վրայ Ռուսիան մտածել կու տայ, դարձեալ կը լուծէ զայն, վասն զի ամէնէն խոհական միջոցը այն է որ Ռուսիա ալ ընդունի՝ Գերմանիոյ կողմէ ռուսական արտադրութիւններու դէմ սահմանուած մաքսային սակայցոյցը։ Նովոյե Վրեմիա կ'ըսէ.— «Հետևապէս Գերմանիա երբ ուզէ մաքսային նոր սակայցոյցերը գործադրել Ռուսիոյ արտադրութիւններուն դէմ, Ռուսիա նոյնութեամբ ընդունելով զայն, պէտք է փոխադարձաբար գործէ գերմանական արտադրութիւններուն նկատմամբ։ Եթէ նկատողութեան առնուի այն պարագան թէ գերմանական մաքսային նոր սակայցոյցերը, քաղաքական ու տնտեսական շահերու տեսակէտով մանրազնին կերպով քննուած ու ընդունուած են, թէ ամէն դատուրիշ համարյ մը չէ գտնուած, և թէ այդ պատճառով պատրաստուած են նոյն սակայցոյցերը, Ռուսիոյ համար գծուարութիւն մը չէ մնացած ընել է։ Այն մաքսային սակայցոյցը զոր Գերմանիա կ'ուզէ գործադրել իրեն հետ առևտրական դաշնադրութիւն կնքած երկիրներու համար, առաւելագոյն ու նուազագոյն սակայցոյց մըն է։ Ասոր վրայ հիմնուելով իրաւունք ունինք պահանջել որ Ռուսիա ալ այդ կարգի առաւելագոյն ու նուազագոյն սակայցոյց մը գործադրէ Գերմանիոյ արտադրութիւններուն համար։ Բանի որ Գերմանիա իր մաքսային նուազագոյն սակայցոյցը կը կիրառեցնէ և առաւելագոյնն ալ քանի մը անգամ կ'աւելցնէ, ուրեմն Ռուսիա ալ պէտք է երկու կամ երեք անգամ աւելցնէ իր հիմնական մաքսերը Գերմանիոյ արտադրութիւններուն համար։ Ռուսիա երբեք չուզեր նիւթական և բարոյական վնաս մը հասցնել Գերմանիոյ, բայց կը փափաքի որ Գերմանիա ալ իրեն նկատմամբ այնպէս վարուի։ Եթէ երկու տէրութիւններն ալ իրարու նկատմամբ միևնոյն ընթացքի հետեւին, բնականաբար իրարու դէմ վնասելու պատճառ մը չեն ունենար, վասն զի մէկին ծանր եկած պայման մը միւսին ալ ծանր կուգայ։ Մաքսերը նիթ զեղչուին, օգուտը երկու կողմին համար ալ է։»

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԱՍԻԱ

Ռուսիա եւ Աֆղանիստան։— Ռուսիոյ զինուորական զօրութիւնը սահմանագլխին վրայ։— Գերման տարիւրէ առնուած լուրեր։

Ռուսիոյ ամէնէն իրազեկ լրագիրներուն յայտարարութիւնաց հակառակ թէ ռուս կառավարութիւնը բնաւ մտադիր չէ օգտուիլ Աֆղանիստանի մէջ վերջերս կատարուած փոփոխութիւններէն, եւրոպական կարգ մը լրագիրներ չհաստատեցին արուած հերքումները։ Նոյն իսկ ըսին թէ կեդրոնական Ասիոյ և Անդրկասպեանի մէջ գտնուող ռուսական զինուորներուն բազմութիւնը տարբեր հանգամանք մը կուտան Ռուսիոյ յայտնած մտադրութիւններուն։ Անգլիական մէկ քանի թերթերու Սիմլայի թղթակիցներն ալ դիրքին թէ եւրոպական կարգ մը լրագրներու կողմէ ռուս զինուորներու թիւին նկատմամբ հաղորդուած լուրերը չափազանցուած են։ Բէօլիսիէ Զայթունկն ալ, իր ասացած ատոյգ տեղեկութեանց համաձայն, կ'ըսէ թէ Անդրկասպեան երկու ռուս զօրաբանակներու ցրուելը չարդարացներ լրագրական այն լուրերը թէ Ռուսիա առաջադրած ըլլայ յանկարծ պատերազմի սկսիլ։ Նաև, կ'ըսէ գերման թերթը, Աֆղանիստանի մօտ գտնուող ռուսական զինուորներուն թիւը հասմամաբար չատ քիչ է։ Բուշքի մէջ երկու վաշտեր կան, որոնց մէկը թնդանօթներ։ Ամէնէն հեռաւոր յառաջապահները կը գտնուին Զրիսուշիրի մէջ, Բուշքէ գետակին վրայ՝ Փշան սահմանագլուխէն 35 քիլոմէթրի չափ հեռուն։ Թէրմի մէջ, Պուխարա, Ամուր-Տարիայի ալ եզերքին վրայ, և Մասարի-Շէրիֆի հիւսիսային կողմը կը գտնուին չորս վաշտեր և Օրէնպուրգի Խազախներու թնդանօթաձիգներ։ Բաթա Հիսարի մէջ, Ամու Տարիայի վրայ, կը գտնուի ընդհանուր բանակատեղը Ամու Տարիայի սահմանագլուխի կիսաբաժնին, որ ի հարկին կրնայ տալ հծելագունդ մը և հեռաւորներու վաշտ մը։ Բէրքիի մէջ, Հոյնպէս Ամու-Տարիայի վրայ, կան նաև երկու վաշտեր՝ իրենց սպայակոյտով և Օրէնպուրգի Խազախներէն զօրագունդ մը։ Այդ զինուորական ամբողջ ոյժը կը կազմեն հեռաւորներու և սահմանագլուխի պահպանումներու ինը վաշտեր, հեծելազօրքի ինը զօրագունդեր, թնդանօթաձիգներ և այլն։ Այդ զինուորները կրնան երկու օրուան մէջ օգնութիւն ստանալ Ասքապատի, Մէրվի ու Զաքմուքի զինուորներէն՝ որոնք կը բազկանան ութ վաշտերէ, Խազախներու երկու զօրագունդերէ, վեց հրետանիներէ և ամրաշէն զօրքերու երկու վաշտերէ։ Այդ հաշուով կեդրոնական Ասիա գտնուող ռուս զինուորներուն թիւն է 15,000 հետեւակ, 1500 հեծեալ և 450 թնդանօթաձիգ՝ 42 թնդանօթներով։

ՄԱՀ Լի – ՀՈՒՆԿ – ԶԱՆԿԻ

Լի-Հունկ Զանկի հիւանդութիւնը։— Նորագոյն տեղեկութիւններ։— Չինացի զօրավարները։— Վերջին վայրկեանները։— Բժիշկները

Լի Հունկ Զանկի մահուան մասին զոր հեռագիրները համառօտակի ծանուցին, Բէքինէն սա տեղեկութիւնները առնուած են նոյեմ. 6 Թուականով։—

Լի-Հունկ-Զանկի մահուանը առթիւ, Զինացի զօրավարները միջոցներ ձեռք առին, որպէս զի օտարականներու դէմ պայքարող դասերուն ճարտարագործութիւններն ալ նպաստաւոր կերպով արտաքուստ օտար երկիրներու։ Արդէն ազգային ապատականները միջոց կարծեցեր յայտնած են միշտ. անոնց մէջէն ոմանք անգամ են հողագործական Դաշնակցութիւն։ Եթէ այս անգամ, կուսակցութիւնն է որ կարծիք կը յայտնէ իրը քաղաքական խումբ մը, պէտք է ըսել որ իր կարծիքը մեծ ընդունելութիւն չէ գտած ճանաչողմի յանգիմանական խումբերուն կողմէ, որոնք ազգային ապատականներուն երեսին կուտան իրենց բանած անորոշ դիրքը։ «Մինչ հողագործական կուսակցութիւնը գիտէ իր պահանջները, կ'ըսէ Վոսիշե Զայթունկ, ազգային-ապատականները ուղղութիւն չեն գիտեր, որովհետև անհաշտ բաներ են իրենց պահանջումները։ Հողագործականները կ'ուզեն որ ցորենին գինը բարձրացում կրէ երկրին հանգարտականներուն վրայ։ նաև կը պահանջեն որ առևտրական դաշնագիրներու պայմանագիրը լրացած ըլլալը հաղորդուի, որովհետև կ'ենթադրեն որ ասոնք չպիտի վերանորոգուին։ Նմանապէս, ժողովրդական կուսակցութիւնները գիտեն իրենց ուզածը։ Նպաստակնին է նպաստաւորել գերման ճարտարարուեստին արտադրութիւնները, որոնք ազգային հարստութեան հիմը կը կազմեն։ այս պատճառաւ է որ կը պահանջեն առևտրական դաշնագիրներու վերանորոգումը և կ'ընդդիմանան արմատքներու մաքսին բարձրացման, որ կը նայ դեպի Գերմանիոյ ճարտարարուեստական շահերուն։» Վոսիշե Զայթունկ կը յարէ թէ չէ կարելի երկու հակառակ բաներ պահպանել միևնոյն ատեն։ այսպէս ազգային-ապատականները երեւութապէս հաստատ են մի

—Սէլանիկի օտար ազգանքներու մաքսատան նոր անօրէն Շէվզը էֆ. հրաման ստացաւ չուտով ուղեւորիլ իր պաշտօնատեղին։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ Ցունաց Պատրիարք Տ. Դամիանոս որ Կ. Պոլիս կը գտնուի, շաբաթ օրը Բ. Դուռը երթալով, այցելութիւն տուաւ Մեծ Եպարքոսի փոխանորդ Ապաւիրաքահան փաշայի։

—Տ. Դամիանոս նոյն օրը այցելութիւն տուաւ նաեւ Ռուսիոյ, Յունաստանի ու Սերպիոյ դեսպաններուն։

ՀԱՆՐՕԳՈՒԻՏ չինութեանց նախարարութիւնը ընդունելի դատեց օսմ. ազգահովագրական Ընկերութեան աղերսագիրը՝ մենաշնորհի պայմանաժամը երկարելուն 99 տարուան բարձրացնելու մասին։ Նախարարութիւնը ըստ այնմ տեղեկագիր Բ. Դրան։

ԲԱՂԱՔԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ որոշեց որ իր պաշտօնեաներուն յանձնել ամսաթուշակները հէվալէներով հատուցուին և ասկէ վերջն ալ ամսաթուշակները կանոնաւոր կերպով վճարուին։

ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆ. — Աբարղապատ Իպրահիմ պէյի տղիկը ամուսնացաւ Խարիմէյի պաշտօնատարին Հաֆէզ պէյի հետ։

Կ. ՊՈԼՍՈՑ ամերիկեան դեսպան Պ. Էջլիսման, շաբաթ օրը, Բարիզ հասեր է։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ առողջապահական յանձնաժ ղովը երէկ, գումարուելու քաղաքապետ Բրաման փաշայի նախագահութեամբ։ Անգլիացի տոքթ. Պիչ ալ ներկայ գտնուեցաւ։

ԻՍԼԱՄ ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐ.—Պուքրէշէն կը գրեն թէ Պուլկարիայէն իսլամներու գաղթումը խիստ ընդարձակ սահմանի մը մէջ կը կատարուի։ Վերջին շաբաթուն Ռէսօմիչենէի օսմ. հիւպատոսարանին դիմումներ եղան։ Ամէն օր մեծ մասամբ կարօտ մեներ են։ Ռէսօմիչենէի քաղաքապետութիւնն ալ ամէն կերպով կ'ազատիլ օսմ. հիւպատոսարանէ։ Թէ՛ ցամաքի և թէ ծովի ճամբով գաղթականներ կը հասնին ամէն օր և հետզհետէ շուքնալ կը դրուին Կ. Պոլիս դրկուելու համար։

ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ.— Անցեալ օր ոսկերիչներու չուկային մէջ Մուսթաֆա անուն երիտասարդ մը ձերբակալուեցաւ՝ երկու հարիւր ոսկի չափ գոհարեղէններ գողնալուն ուղած ատեն։ Մուսթաֆա դիմած էր Յովհաննէս անուն ոսկերչի մը, ըսելով որ 250 ոսկիի արժէքով գոհարեղէններ պիտի ծախէ, բայց կ'ուզէ որ գաղտուկ տեղ մը պատրաստէ, եւ կը մեկնի։ Ոսկերիչը կասկածելով ոստիկանութեան իմաց կու տայ։ Մուսթաֆա, շաբաթ օրը, նորէն ոսկերիչին կը դիմէ և այդ միջոցին կը ձերբակալուի եւ ոստիկանութեան դուռը կը տարուի։ Մուսթաֆա նախ կ'ուրանայ, բայց վերջապէս կը խոստովանի թէ պետական Խորհուրդին վերաքննիչ ատեանին նախագահ Ալի պէյի ապարանքէն գողցած է այդ գոհարեղէնները և թաղած է Բուսէյլի Հիսարի գերեզմանատան մէջ։ Նոյն տեղը խուզարկութիւն կատարուելով գոհարեղէնները երեւան կը հանուին։

ՊՈԼՍՈՑ Մէվլանէ թաղին մէջ, երէկ գիշեր, Բեռնի ու Նուրի կռուի բռնուեցան։ Բեռնի գաւազանով Նուրին ծանրապէս վիրաւորեց վեց տեղէն ու փախաւ։ Վիրաւորը հիւանդանոց տարուեցաւ։

ՀԵՏԱՔՐՔՐԱՇԱՐԺ ԴԱՏ ՄԸ

ՏԻԿԻՆ ՍՍՐԲԱԴԱՏ «ԻՒԼԻՍՈՆ» ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԴԷՄ

Վերջերս Փրանսական հիւպատոսարանի դատարանին առջեւ տեսնուեցաւ այն դատը զոր հելլենական հոգեւոր Տիկին Սարբարդ բացած էր Իւնիօն ապահովագրական Ընկերութեան դէմ։ Տիկին Սարբարդ կ'ըսէ թէ Զիֆթէ Հաւուզի մէջ (Ցէ՛էր-Պաղչէ) իր սեպհականութիւնը եղող տունը ապահովագրած էր այդ Ընկերութեան՝ 1900 օգոստոս 3էն, տարի մը պայմանաժամով։ Այդ տունը այրեցաւ 1901 օգոստոս 4ի դիշերը։ Տիկին Սարբարդ կը պահանջէր որ Ընկերութիւնը դատապարտուի վճարելու իրեն 8 հազար եօթ հարիւր յիսուն Փրանքի գումարը որ իր տանը համար նշանակուած փոխարինութիւնն էր։ Ընկերութիւնը կը պատասխանէր թէ տիկնոջ ապահովագրութիւնը սկսած էր 1900 օգոստ. 3էն և վերջացած էր 1901 օգոստ. 3էն. այդ թուականին, ապահովագրութիւնը չվերանորոգուեցաւ։ Տիկնոջ ձեռքը գտնուած վերանորոգման սատարիրը խարէութեամբ ձեռք բերուած էր տունը այրած դիշերին յաջորդ օրը, այսինքն օգոստոս 4ին, Տիկին Սարբարդի կողմէ դրկուած անձ մը Իւնիօն Ընկերութեան դրասենեակը դիմելով և տունը այրած ըլլալը ծանկելով Ընկերութենէն, ապահովագրութեան վերանորոգումը խնդրելով և բռիմը վճարելով՝ սատարիրը ձեռք ձգելու յաջողեր էր,—այն սատարիրը զոր այսօր Տիկին Սարբարդ ցոյց կուտար դատարանին։

Ընկերութիւնը կը պնդէր թէ այս պայմաններուն մէջ կատարուած ապահովագրութիւնը պէտք է չեղեալ նկատուի։

Տիկին Սարբարդային դատը պաշտպանող Փրանսական փաստաբան Պ. Բիւրնէ։ Իւնիօն Ընկերութիւնը պաշտպանող փաստաբան Տէրք՝ Գ. Զօհրապ և Մլ։

Դատարանը անցեալ ուրբաթ օր որոշեց իր վճիռը, որով իրաւունք կուտայ Իւնիօն Ընկերութեան։ Այդ վճիռը, որ կին Սարբարդայի ուրացումին հակառակ, հաստատուած կը նկատէ սա պարագան թէ, ապահովագրութեան վերանորոգումը առնը այրելուն յաջորդ օրը տեղի ունեցած էր և ո՛չ առնէ առաջ։ Հետեւապէս չեղեալ կը նկատէ այդ ապահովագրութիւնը և Տիկին Սարբարդայի պահանջումը կը մերժէ, դատապարտելով դայն միանգամայն՝ բոլոր դատական ծախսերը հատուցման։

SANTAL MIDY

Ցամաքամուտի մէջ դուս Սանդալի խսկութիւնը բարձր գնով կը ծախեն, որուն մէջ խառնուած է մայրի և բեւեկնախէժի ծառ խսկութիւններ, որոնք սառմանքի և երիկամունքի ցաւեր առաջ կը բերեն։ Ընդհակառակը Սանդալ Միտի որ Միդօրի Սանդալին թորումէն պատրաստուած է միայն, 48 ժամուան մէջ առանց յոգնութեան կը բուժէ երիտասարդներուն հիւանդութիւնները։

Ազգային Լուրեր

ԿԻԼԻԿԻՈՅ

ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆը

ԱՏԱՆԱ, 23 հոկտ.

«Ամսոյս 19ին, Տ. Սահակ Սրբազան հեռը ունենալով Խորէն Ծ. Վարդապետ Դիմաքսեան, Մկրտիչ վարդապետ Թապաքեան, Առաջն. փոխանորդ Տ. Գրիգոր քահանայ Ներկարարեան և Տ. Արբահամ քահանայ Սրեւանեան, կատարուեցաւ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսական ընտրութիւնը, ըստ որոշման, հոկտ. 20ին պիտի կատարուէր։ Առկէ զատ, Տ. Սահակ Սրբազան Ատանա գտնուող բոլոր պատգամաւորներուն հրաւիրագրեր դրկեց, որպէս զի հոկտ. 20 ժամ 6ին ներկայ գտնուին Ս. Աստուածածին եկեղեցին, ընտրութեան գործին ձեռնարկելու համար։ Ուրբաթ իրիկունքէ, բոլոր պատգամաւորութիւնները տեսնուած էին։ եկեղեցին գորգերով յարդարուած էր ու ծանրագին թիկնաթոռներ պատրաստուած էին։

Շաբաթ օրը, ժամը 5ին, ներկայացուցիչները կը սկսէին գալ Ս. Աստուածածին եկեղեցին, որ չափերով և կոնթեղներով լուսաշարդուած էր։ Ժամը 6ին բոլոր պատգամաւորները ներկայ էին։ Վանք. Պահրի փաշան ևս մէջթուզէ պէյին և Թարգման Աւետիս էֆ. Սիլեանի հետ մէջդ ժամը 6ին եկած էր։ Նոյնպէս, ընտրութեան յաջողութեամբ կատարուելու համար պէտքեղած աղօթքն ու մաղթանքը ըլլալէ յետոյ, կուսակալը՝ ընտրութեան մասին Տէրութեան տուած հրահանգները — որ էր ընտրելի եպիսկոպոսները ամէն կերպով արժանաւոր ըլլալ — յայտնելէ և ներկաներուն ծանուցանելով թէ առանց կողմնակցութեան ընտրութիւնը կատարեն, մեկնեցաւ ժամը 6ուկէսին։ Յետոյ՝ Տ. Սահակ Սրբազան պատգամաւորներու ընտրութեան վերաբերեալ կանոնները յայտնեց։ իսկ Խորէն վարդապետ Դիմաքսեանն ալ Խալեան Սրբազանի կաթողիկոսական ընտրութեան գործադիր Տեսուչի պաշտօնը հաստատ Պարիզեցի կոնդակը պատգամաւորներուն կարդաց։ Ապա, պատգամաւորներէն կազմուած յանձնաժողովը, որոնք ժողովականներու հավանութեամբ ընտրուեցան, հետեւեալներէն, Խորէն Ծ. վարդապետ, Դիմաքսեան, Առաջն. Տեղապահ Տ. Գրիգոր քահանայ Ներկարարեան և Տ. Արբահամ քահանայ Սրեւանեան, Աշխարհականներէն Տէրք Լուիֆիկ Խուպէսէրեան, Մկրտիչ Գալանեան և Կիրակոս Բէյլէեան, ձեռնարկեցին ընտրելիներու ցանկը պատրաստել։ Ասոնցմէ առաջ, դարձեալ պատգամաւորներու հաւանութեամբ, ժողովին առնդպիր կարգուեցան Խորէն Ծ. վարդապետ և Թարգման էֆ. Պէտլեան։ Ընտրելի եպիսկոպոսներու ցանկը պատրաստելու համար կէս ժամու չափ դադար արուեցաւ. յետոյ սկսան քուէարկութեան գործին։ Դիտ. քուէարկութեան չսկսուած Խալեան Սրբազան պատգամաւորներուն իմացուց թէ անձինքը իր կամքին համաձայն, ցանկը չենուած եպիսկոպոսներէն 6 անուն գրելու իրաւունք պիտի ունենայ։ Նոյնպէս Տահակ Սրբազանը պատգամաւորներու ընտրելի եպիսկոպոսներուն ցանկը չի չենուելէն առաջ իմացուց թէ՝ Երուսաղէմայ Ս. Պատրիարքը իրմէ մասնաւորապէս, թէ՛ գալու ատեն և թէ՛ նամակաւ խնդրած է որ իր անունը ընտրելիներու մէջ չենուի։ սոյն առաջարկութիւնը ներկաներուն կողմէ ընդունուեցաւ։ Տ. Գէորգ եպիսկոպոս Երէցեանի համար ևս Սրբազանը իմացուց թէ, վերջերս նամակով մը իրմէ խնդրած է, որպէս զի ինքը ընտրելեաց ցանկի մէջ չդնեն։ Խալեան Սրբազանին այս առաջարկութիւնը չընդունուեցաւ պատգամաւորներուն կողմէ։ Այս ամէնէն յետոյ, իւրաքանչիւր պատգամաւոր իր քուէն պատրաստելով՝ ի սեւ ներկաներուն կը բերէր և մէջտեղի սեղանին վրայ դանուող քուէարկութեան թաշտաղան անուանին մէջ կը ձգէր։ Քուէարկութիւնը տարաբերէ յետոյ, ձեռնարկուեցաւ քուէներու ընթերցման, զոր կատարեց Մկրտիչ էֆ. Գալանեան, որուն կը հսկէր յանձնաժողովը։ Ցետ ընթերցման, ի լուր ներկաներուն, կարդացուեցան չորս հոգիներուն անունները, որոնք էին։ Խալեան Սրբազան 50, Գէորգ եպիսկոպոս Երէցեան 48, Վահրամ եպիսկոպոս Մանկուեան 45, Հայկակ եպիսկոպոս Դիմաքսեան 43. Գ. եպիսկոպոս Յովհաննէսեան 30 Օրմանեան Ս. Պատրիարք 28, Դուրեան եղիշէ եպիսկոպոս 22 Բէջմէկեան եպիսկոպոս 17, Ասլանեան եպիսկոպոս 16, Մելքիսեդեկ եպիսկոպոս Մուրատեանց 20, Սուքիասեան Մեսրոպ եպիսկոպոս 21, Տրդատ եպիսկոպոս Պալեան 11, Բարթուղիմէոս եպիսկոպոս Զամչեան 1։ Ցետոյ, Խալեան Սրբազան Մէջթուզէի պէյին, և բոլոր ներկաներուն իր շնորհակալութիւնը յայտնեց։ Նաև ծանոյց թէ շնորհ 6 եպիսկոպոսներու անունները ինք Պատրիարքարան պիտի դրկէ և կուսակալն ալ կառավարութեան պիտի հաղորդէ հետագրաւ։ Ընտրութիւնը այս կերպով կատարուեցաւ. ունկնդիր թէ ժողովը 54 ձայնէ կը բաղկանար, պատգամաւորներէն ոմանք 2 ձայն ունէին։»

Թիֆլիսի բնական գիտութիւնք Պ. Գաբրիէլ Սունդուկեանց այս օրերս երկրորդ ապագրութեամբ ի լոյս հրատարակեր է Պիսա կատակերգութիւնը։ Նոյնպէս բնական երգիչ Պ. Ս. Բարխուդարեան, տեղ. 30ին, Թիֆլիսի ժողովարանի դահլիճին մէջ նուագահանդէս մը տուեր է, մասնակցութեամբ ուրիշ երգիչներու։

—Թիֆլիսի արեւելեան ընկերութեան թատրոնի հայ դրամատիք խումբը, տեղ. 22ին սկսած է իր ներկայացումներուն շարքը։ Զուտերմանի Հայրենական տուն ծանօթ թատերախաղով։ Բազմաթիւ ծափեր խլեցին Տիկին Սիրանոյշ, Պ. Աբելեան և Պ. Պետրոսեան։

—Տրապիզոնէն կը գրեն մեզ հոկտ. 20 թուով.—«Վերջապէս երկու ամիս առաջ Պատրիարքարան, մեզի դրկեց նոր Տեղապահ մը Տ. Եղնիկ վարդապետ Պատմեանը։ Այժմէն չէ կարելի որոշ գաղափար մը կազմել իր մասին. միայն այսքանը կրնանք ըսել որ գործելու եռանդ ցոյց կուտայ թէեւ բայց սխալներ ալ կ'ընէ ինչ որ կարելի է վերացնել իր անփորձութեան և տեղւոյն մասին պէտք եղած ծանօթութիւնները չունենալուն։ Հայր Սուրբը հասած ժամանակ, Բազաքական Ժողովը և Տեսուչ Խորհուրդները իրենց երկամեայ պայմանաժամին լրանալուն պատճառաբերած էին, իսկ Գաւառական Ժողովին վիճակաւոր դարձած անդամներուն տեղ նորեր յաջորդած չըլլալուն պատճառաւ, այս Ժողովն ալ չէր կրցած նիստ կազմել նոր վարչութիւն ընտրելու և տարեկան պիւտճէն որոշելու համար։ Այս անկերպարան վիճակին մէջ կար Ժողով մը որ լուծուած չէր։ կրօնականն էր այդ, որ մեր քաղաքին համար անփոխարինելի է, քանի որ տեղը դնելու համար ուրիշը չունինք։ Ժողով մը որ կազմուած է հինգ ամէր պատգամներէ, որոնցմէ մէկը հիւանդ, միւսը բարի անուն մը թողած չէ, իսկ երրորդը չատ քիչ անգամ իր գործունէութիւնը կ'իմացնէ, մնացած երկուքն ալ գիւղական ազգէն քահանաներ են։

«Այսպէս, ամէն բան երեսի վրայ մնացած էր։ Երբ հասաւ Տեղապահը։ Կուսակցական կուիներ անխնամ վիճակի մը մատնած էին Վիճակին եկեղեցական ու դպրոցական գործերը։ Ուստի, Տեղապահ Հայրը քանի մը ազգայիններու հետ խորհրդակցելով, յարմար դատեց առժամեայ վարչութիւն մը կազմել, գոնէ ուսուցչաց հետ պայմանագրուելու և վարժարանը բարեկարգելու համար, որովհետեւ վարժարանները գոց մնալու վտանգին մէջ էին։ Այդ առժամեայ վարչութիւնը, որ կազմուած էր չէզոքներէ և երկու կուսակցութեան ներկայացուցիչներէ, պաշտօնի կոչեց գրեթէ բոլոր նախկին պաշտօնեաները, այնպէս որ վարժարանները վերսին բացուեցան սեպտեմբեր 10ին, ի մեծ ուրախութիւն միջին և աղքատ դասակարգին։ Վարժարանները թշնամի կուսակցութիւնը քանիցս յայտարարած էր թէ, իրենց մեծամասնութիւնը չնորհիւ պիւտճէն այս տարի 900էն 600 ոսկիի պիտի իջեցուցուի, սակայն այս դադարարը չիրագործուեցաւ առժամեայ վարչութեան շնորհիւ։ Թէեւ 900էն 800ի իջաւ պիւտճէն, սակայն առաջի տարի եկաւ գլխաւորապէս դասարանի մը զուգընթացին չնչուելէն, նաեւ հեռացող պաշտօնէի մը տեղ ուժն մը նշանակուելէն։ Զմռանդ յիշել որ վարժարաններու թշնամի կուսակցութիւնը յաջողեցաւ մաքրելը զարարել և ցոյց տալ թէ յաջորդ տարի Հ. դասարան չպիտի կազմուի, որով Է. դասարանի աշակերտները յոյսերնին կարած վարժարանէն հեռացան։ Ե՛ւ զարմանալի է որ այս 900 ոսկիէն հարիւր 250 ոսկին կու տան հարուստը և աղքատը միասին իրը թոշակ, մնացեալը անմահ բարերարին, Սամփանոս Շէմսեանի ձգտաններովը կը կը հայթայթուի ու դարձեալ մեր աղքատները աղքատին յատկացուած դրամը աղքատէն կը խլեն։

«Առժամեայ Վարչութիւնը իր պարտքը կատարած ըլլալով՝ Տեղապահ Հայրը գրեթէ ամիս մը առաջ Գաւառական Ժողովը հնսան հրաւիրեց, օրակարգ ունենալով, այդ Ժողովին ամբողջացման հարցը և Քաղաքական Ժողովին ընտրութիւնը։ 21 ժողովականներ ներկայ էին նիստին։ Նոյն առաջին խնդիրը, այն է, վիճակաւ դադարած եօթը անդամներուն տեղ ընտրուածներուն վաւերացումը, ձայներու առաւելութեամբ, յաջորդ նիստին յետաձգուեցաւ։ Ցետոյ, առանց անդամներու ամբողջացման, Քաղաքական Ժողովի ընտրութեան, վեց հոգի ընտրուեցան քուէի բացարձակ առաւելութեամբ, իսկ եօթերորդը քննութիւնը Ցետոյ։ Ցետոյ՝ Հոգեւոր Ատենապետ ձեռնադրուելու համար հանձնարարական մը տալու համար, սակայն Ս. Նախագահ հայրը օրէնքով իր չունեցած մէկ քուէն չնորհեց անոր հետեւարար եօթերորդ անդամն ալ ունեցանք և կազմուեցաւ Բազաքական Ժողովը։»

—Կարնոյ Առաջնորդ Տ. Զաւէն Ծ. վարդապետ կը հեռագրէ Պատրիարքարան թէ երկրաշարժի ցնցումները կը շարունակուին, և թէ՛ մայր եկեղեցին, զգ. վարժարանը, Սանասարեան վարժարանը ճաքատած են։ Այդ հեռագրին համաձայն, տաներուն ու խանութներուն մէկ մասն ալ ճաքատած է։ Նաև տասը ձիւն կը տեսնայ, ու չատերը, վախերնուն, փողոցներու տակ պատսպարուած են։ Ս. Պատրիարքը, այս հեռագիրը ստանալուն պէս, իսկոյն 100 ոսկի հեռագրեց Տ. Զաւէն վարդապետին։

—Կարօտ ուսուցիչներու Օգնութեան Մասնաւին վերաբերեալ չէջարարքանը Ուսումնական Խորհուրդին կողմէ պատրաստուած ըլլալով, մէյմէկ օրինակ ղրկուեցաւ ազգ. վարժարաններու տեսչութեանց։

«Այս արարողութիւնը մեզ կը յիշեցնէ թէ այն կարեւոր պայքարին մէջ, որ դժբաղդաբար տակաւին ուսարած չէ, մեր դաղթականները մեզ մնացան և նուիրեցին իրենց աջակցութիւնը ոչ միայն բարոյական, այլ դրական։ Մեր դաղթականները որոնք արդէն մեծ պակասութիւններ են և որոնք քիչ ատենէն մեծ ազդեր պիտի ըլլան, մասնակցեան մեր յոյսերուն, բաղձանքներուն և պահանջութիւններուն։ Մեզի չափ ըմբռնող են պատերազմին կարեւորութիւնը։ Անոնց համար վճռի տակ եղած խնդիրը հեռաւոր երկրի մէջ ներքին բարեկարգութիւններ ընելու գաղափարի խնդիրը չէ։ Ո՛չ ոսկի ցանկացան և ոչ երկրներ։ Վարքերնուն չանցուցին յարձակում մը ընել՝ իրենցմէ նուազ մեծ եւ նուազ զօրաւոր երկրի մը վրայ։ Ինչ որ սկիզբէն նշմարուին թէ մեր գոյութիւնը վտանգի տակ էր իբրեւ տէրութիւն, թէ խնդիրը մէկ կամ միւս ցեղին գերակշռութիւնը վրայ է։ Նաեւ այն կէտն թէ բը. ղիտանակ՝ թէ պոլսական դրօշը պէտք է ծածանի հարաւային Ափրիկէի վրայ՝ Դէրթուունէն մինչեւ Զամպէզի։ Եթէ փորձը կատարելէ առաջ վատնէիք, եթէ չուզէիք մարկ ընել մեր հաւատարիմ քաղաքացիներուն, թըշնամութեան սկսուիլը եթէ Պոէրներուն աւելի նպաստաւոր թուականի մը թողէինք, ոչ միայն հարաւային Ափրիկէի մէջ մեր դատը պիտի կորսնցնէինք, այլ նաեւ սէրն ու յարգանքը այդ քաջ ազգերուն, որոնց բարեկամութիւնը ու գործակցութիւնը պահպանելը և աւելցնելը իւրաքանչիւր պատասխանատու մարդ իրեն պարտք մը պէտք է համարի։»

ՀՌՈՄ.—Լէոն ԺԳ. Պապին առողջական վիճակը անմիջական վտանգ չպատառնար։ Բժիշկները կ'ըսեն թէ, ծերը հիւանդութիւն մը եթէ չպատահի, Պապը դեռ չատ տարիներ կրնար ապրիլ։ Լէոն ԺԳ. անցեալ օր թեթեւ ակարութիւն մը թեթեւ ուներար է, սակայն մեծ բան մը չէ եղեր։ Պապը կը շարունակէ ընդունելութիւնները, թէեւ գործերը Ռամբոլլա կարթնալը կը վարէ, սակայն Պապը ինք կը սորագրէ ամէն գրութիւն և մեծ ուշադրութիւն կ'ընծայէ կարեւոր խնդիրներուն։

ԶԱԼԸԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱՊՈՒՄ

Օսմ. Գոնսոլիտ Սեռի Դ.	Օ. Ս.	95	35
Ռմէնէն բարձր գին	»	95	35
Ռմէնէն վար գին	»	95	31
Բուլգէրի Երկթ. զգ.	Ոսկ.	99	37
Ռմէնէն բարձր գին	»	99	87
Ռմէնէն վար գին	»	9.	87

ԹԱՆՈՒՄ 30 Հոկտեմբեր

Օսմ. Գոնսոլիտ Սեռի Դ	Ս. Ս.	95	36
Բուլգէրի Երկաթուղի	Ոսկ.	99	50
Ռմէնէն		—	—
Ցէ՛էր		19	—
Օսմ. Գանրա		—	—
Գալէտի Ծէնէկալ Օսմ.		0	10
Ասս. Օտ. Ճանաչ Ի Գալիլէա		0	12
Օսմ. Ռազմ. Բնդ.		3	70
Թարգմանչ բաժնեթ.		5	65
» ծանրանա		1	30
» պարտատ.		482	—
Բարպա Ն. Գալաս		465	—
Թարգմանչ		72	—

ՓՈՂԱՆԱԿԱԳԻՐ

անուանչ ամիս	Ոսկ.	169	37
» » » չէր	»	110	37
Բարեկ » »	»	22	83 3/4
» » » չէր	»	21	8 33/4
Էրզրում անուանչ. չէր	Մարդ	18	57
Վիլիէնոս չէր	Ծիրգ.	21	78

ԴՐԱՄԱՆԻՇԻ ՓՈԽԱՆԱԿ

20 Ֆրանկոց	Ոսկ.	67	24
Անգլիական սակի	»	110	06
Ռոլ Եմիլեցիով	»	90	20
Գրեսիոց	»	56	08
Մէջիտիէ ազատ	»	168	—
Մէջիտիէ	»	99	20
Բուլգի Գրեսատամ	Օ. Ս.	8	69

ԿԻՐՈՅԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆԴՈՆ, 10 Նոյեմբեր

Անգլիական Գոնսոլիտ		91	81
Օսմանեան Ընդհ. սեռի Բ.		49	12
Օսմանեան Ընդհ. սեռի Դ. բաց.		23	—
Օսմանեան Ընդհ. սեռի Դ. զգ.		23	37
Օսմանեան Գանրա		10	37
Եգիպտական 1890		99	-
Հելլենական 5 %		28	50
» Գոնսոլ		43	—
Գուլգարական 1893		83	81
Իտիրբէն բանկէն		106	25
Ցամինիալ		105	—
Թարգմանչ		3	93
Ազգայն երկաթուղի		12	70
Փոխառութիւն		95	300

ԲԱՐԻԶ, 10 Նոյեմբեր

Ցանս. Քանդ Ն %		100	82
» » Ն %		101	70
Սամ. Գոնս. ուշի Դ. բաց.	Ֆրանկ.	23	80
» » զգ.	»	23	87
» » » Բ.	»	49	80
» » » Գ.	»	25	80
Օսմ. Կայս. Գանրա	Ֆր.	518	—
Օսմանեի	»	140	—
Բուլգէրի երկաթուղի	»	100	75
Սամ. Ռազմական	»	512	—
Սամ. Բէժի	»	198	—
Պրեսլաթի Թիւրք 4 %		483	—
Եէնիի Լիմէն		975	—
Պատրիարքական Գանձ	»	98	95
Պաղանիտան ազատարին	»	70	12
Թարգմանչ	»	73	50
Ձուկ Լիմանի վրայ	»	25	115
Դրամանիշ	»	—	3

ՊԵՐԼԻՆ, 10 Նոյեմբեր

Ռուպլի	»	216	35
Բուլգէրի երկաթուղի	»	98	50
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	97	80
Փես. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	265

ՎԻԵՆՆԱ, 10 Նոյեմբեր

Ցանս. Լոնտոնի վրայ	»	239	20
Բուլգէրի երկաթուղի	»	93	50
Սամ. Բէժի	»	787	—

ՄԵՐ ԹՂԹԱԿԻՑՆԵՐՈՒՆ

Կը խնդրուի մեր դրթակիցներէն եւ յօդուածագիրներէն որ իրենց ձեռագիրները թուղթին մէկ երեսին վրայ միայն գրեն, տպարանի ուշադրութեանց դիւրութեան համար։

ՇԸՄԻԶԸՐԻ ԻՒՆԻՎԷՐՍԷԼ

399 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ, 399

Ադանց եւ կանանց համար, ներքնակներու, Քանէլաներու, գուլպաներու եւ փողկապներու վաճառում

Ներքնակ ն վաճառատունը գեղեցիկ սովորութիւն մը ունի, որուն համաձայն, որոշ շրջանի մը մէջ կը փոխեն իրենց ապրանքները, աւելի նոր, աւելի սիրուն ապրանքներ դնելու համար անոնց տեղը։ Մեր վաճառատունն ալ այս գնահատելի սովորութիւնը ուզելով գործադրել, իր վարիչներէն Պ. Բարատօրեանց ղրկած է Եւրոպա, ամէնէն առաջնակարգ գործարաններէն գնելու համար վաճառատան ապագայ ապրանքները՝ որոնք այս պայմաններուն մէջ իրենց նմանը չպիտի ունենան տեսակի շքեղութեան, ազնուութեան և գիներու ժանուութեան կողմէ։ Մինչեւ Պ. Բարատօրեանի վերադարձը, բացառիկ վաճառում մը սկսած ենք գնել ներքնակներու, Քանէլաներու, գուլպաներու, փողկապներու վրայ, անհաւատալի ըլլալու աստիճան շափաւոր գիներով։ Կը բաւէ անգամ մը այցելել, բոլոր ասոնց ստուգութեան համոզուելու համար։

Շըմիզըրի Իւնիվէրսէլի 30 օրուան բացառիկ վաճառումը վերջ պիտի գտնէ այս շաբաթ։ Կը հրաւիրենք յարգոյ հասարակութիւնը օգտուիլ այս մի քանի օրուան վաճառումէն։

ԲԱՐԱՏՕԲԻԼՕ ԵՒ ԼՕԼԵՆԹԻՏԷՍ

Տ. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ՀԱՅԱՍՏԱՆԻՑ
396, Մեծ փողոց Բերա, 396
Տեսնել 4ՐԴ ԵՐԵՍը
Հոլոյ կողմը մասնաճիւղ չունինք

ԻԼԱՆ

ԽԱՉԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱԻ ՇԱՀԱՆԷ

Խաչինէի Խասսաի Շահանեաճ միւպաեռա օլունճագ սէ.քիզ պին գըլէ աթիւ տսմաթես էեչիլինին մահը հալը ըսմինին պիրինճի փէնչէնպիհ կիւնի գարարը էվվէլի վէ տեօրիւնճի փազար կիւնի տէ եիւզտէ իւչ թէնզիլի պիլ գապուլ իհալէի գաթիեսի իճրա օլաճաղընա ելթաեա թալիպ օլանլարը թեէմինաթ ագչեսինի վէ եա միլեթպէր քեֆալեթնամէի միւսթասհըպէն եէվմը մեզիւրաե նիհայեթ սաաթ տօգուզա գաաար Խաչինէի ճէլիլէի միւշարիլէհաեա կէյմէլերի իլան օլունուր։

Ֆի 29 Թըշրինի էվվէլ սենէ 317

1—3

ԻԼԱՆ

ԽԱՉԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱԻ ՇԱՀԱՆԷ

Խաչինէի Խասսաի Շահանեաճ միւպաեռա օլունճագ Էվրօբանըն տերքզդ գուրշուն պօրուսընտան իւչ եիւզ երիմի գանղալ պօրունըն միւնագաղաընա պաչլանարագ մահը հալը ըսմինին օթուզընճը սալը կիւնի իհալէի էեվվլիեսի վէ չէհրի թըշրինը սանինին պիրինճի փէնչէնպիհ կիւնի տաիի եիւզտէ իւչ թէնզիլթը պիլ գապուլ իհալէի գաթիեսի իճրա օլունաճաղընա ելթաեա թալիպ օլանլարը թեէմինաթ ագչեսինի վէ եա միլեթպէր քեֆալեթնամեի միւսթասհըպէն եէվմը մեզիւրաե նիհայեթ սաաթ տօգուզա գաաար Խաչինէի ճէլիլէի միւշարիլէհաեա կէյմէլերի իլան օլունուր։

Ֆի 28 Թըշրինի էվվէլ սենէ 317

2—3

MIRACULOUS SKIN OINTMENT

ՄՈՐԹԻ ՀՐԱՇԱԼԻ ՍՊԵՂԱՆԻ ՄԸ

Այս սպեղանին, որուն բուժիչ ազդեցութիւնները խակամէն հրաշալի են, բուսային նիւթերէ պատրաստուած է։ Մինչեւ հիմա հասարակութեան մատուցուած դեղերու մէջ լաւագոյնն է ասիկա իր տեսակին մէջ։ Սառուցպէս կը բուժէ բոլոր մաշքային հիւանդութիւնները։ Իբր ազդեցիկ դեղ կը գործածուի տղոց և չափահասներու աչքի բորբոքման և առհասարակ բորբոքման և խարտեղի դէմ։ Կը բուժէ ամէն կարգի վէրքեր, ինչպէս նաև կնդերը (ulcères), պալարները (չիպան), բորբոքումն ուռերը, ուռոյցը (tumeur), մաշքին դուրս տալը (éruption), խոյլը (սրանա), կուրծքի ցաւերը, ոտի դառնալը, մէջքի ցաւը, վիզը բռնուիլը, յօդացաւը, մկնցուցնը (tic), յօդակապերու ակտրութիւնը, կեղանկը (մաքիա), ճնլումները, ճաճուռները, հերուռուները, արիւներբուլիները, ցուրտէն առաջ եկած ճաքուռները, վէրերը, ուռած եւ սեւուծիր ոչերը, մաշքախար, մատնաշուրջը, վարդախան հետքերը, մաշքային հետքերը։

Մաշքի այս հրաշալի սպեղանին ոչի հիւանդութեանց և վէրերու համար լաւագոյն սպեղանին է։ Կը գեղեցկացնէ մաշքը։ Միշտ օգտակար արդիւնքներ առաջ կը բերէ հետեւեալ հիւանդութեանց մէջ, երբ միւս բոլոր դեղերը և բժիշկները չեն կրնար բուժել զանոնք։ հնարաբանութիւն (սպիտրաս), օձացաւ (երլանցրգ), որիկ (թէքէյի) բորոտութիւն, վտոր այտուններ, կարմրութիւններ, ածելի վէրքեր եւն. եւն.

Այս սպեղանին պէտք է գտնուի ամէն տան և նաւերու մէջ։ Իւրաքանչիւր թերթեղ տուփին գինն է 3 ֆիլին 6 բէնա։ Այս սպեղանին յանձնարարութիւն ընողները պէտք է դիմեն ցամաքային Եւրոպայի միակ գործակալ Գ. Էմմընտ Բարունանի վաճառատունը, որ կը գտնուի Կալաթա-Շիշլի Թրամուէյի գիծին կայարանին մօտ, Կալաթա, Վոյվոտա փողոց, Թիւ 95-96։

HUILE DE HOGG

ՄՕՐԻՒ ՁԿԱՆ ԻՒՂ

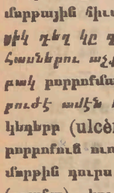

Ցայտնի է թէ մօրիւ ձկան իւղի գործածութիւնը, մանաւանդ ձմեռը ո՛րքան օգտակար ու յանձնարարուած է փափկակազմ անձերու (էրկի մարդ, կին ու տղայ) անարիւնութենէն և կուրծքի հիւանդութիւններէ տառապողներու։ Բայց անոր փրկաբար արդիւնքները ձեռք բերելու համար, պէտք է որ այդ իւղը զուտ ու առաջին կարգի ըլայ։ Հետեւաբար պէտք է զգուշանալ կեղծերէն ու ստորին տեսակներէն, որոնք հրապարակին վրայ կը ծախուին, և որոնց գործածութիւնը աւելի վնասակար է քան օգտակար։

Գ. Հոկ թէր-Նէօվի մէջ ձկնարաններ ունի, ուր մօրիւ ձկան իւղը մեծ խնամքով կը հանուի։ Այս իւղը, անսգիւտ անարատութեամբ, եւանկիւնաձեւ շիշերու մէջ գրուած է, որ ամէնուն ծանօթ է որպէս և Բարիզի Իւնիօն տէ Ֆապրիքան ընկերութեան կողմէ երաշխաւորութեան գրոշմով մը կնքուած է։ Բոլոր նշանաւոր բժիշկները կէս դարէ ի վեր հիւանդներուն այս ձկան իւղը կը յանձնարարեն։ Կեղծերէն և նմանութիւններէն զգուշանալ։ Հոկի մօրիւ ձկան իւղը կը ծախուի դեղագործներու և դեղավաճառներու քով։ Մեկ ծէրնն է Թ. Բ. Հոկ, 2 Թիւ, Բասթիկիոն Բարիզ։

ԱԶԴՈՒ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆ ՄԸ

Մաքրողականի մը եթէ պէտք ունիք և կը փափաքիք տանց նեղուելու խմել անմիջական ազդեցութեամբ, թողէք նեանսի նման դղուկցուցիչ ջուրերն ու դեղերը, որոց մեծագոյն մասը կեղծ են, ու փուչացէք գնել։

VILLACABRAS

աշխարհահռչակ մաքրողականն, որ բնական աղբիւրներէն Բասդէօռնան դրուքեամբ դրուած յստակ ջուր մըն է և շատ դիւրաւ կը խմուի։ Ազդեցութիւն անմիջական։ Վիլլլաբրաղրան ուրիշ ուծողական ջուրերու նման ոչ խիթ և ոչ անհանգստութիւն կը պատճառէ։ Առտուն անօթի, ջուրի գաւաթ մը Վիլլլաբրաղրան՝ տասը վայրկեան ընդմիջումով երկու անգամէն կէս առ կէս խմել, բաւական է կատարեալ մաքրուելու։ Պնդութիւն, գլխուցաւ և սառմանքի խանգարում ունեցողներ, մանաւանդ նստողական կեանք վարող անձինք, եթէ ամէն առտու թէյի կամ գինիի գաւաթ մը Վիլլաբաղրան խմեն, կ'ազատին պնդութենէն և անոր հետեւանք հիւանդութիւններէն։

Կը ծախուի ամէն դեղարաններու և դեղավաճառաններու մէջ։

504 55—56

ՀԻՆ ԳԻՆԻ երեսուն տարուան, բժիշկներու կողմէ յանձնարարուած նոր ազաքինաձեւներու և անարիւնութիւն ունեցողներու։ Դիմել Օրթաքիւղ, հանդուցեալ մուխթար Ցակոբ ազայի տունը։

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տ՞Ր Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ–ԱՍԱՍԱՆԱԲՈՑԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

(Եանցի գարեջրատան վրայի յարկը, ձիեղ Զբպուրեանց դէմը)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենատարբեր ցաւատանջումները մէկ անգամէն կը լեցնեն. ցաւով դիմող եւ բուժուած վերադառնալու պարտաւոր։

— Նորահնար եղանակս, հուլր, ճշգակուսը և գիմակուն արհեստական ատամներ կը պատրաստեն, որ և նման բնական, դէմքն ծերացուցիչ գոյատեւիչ, ծամողութիւն եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորեալ։

Բերանի հիւանդութեանց հատուցանելու կը բուժուին ինչպես նաեւ թմրեցուցիչ գործիքներու և ամենակատարեալագործեալ ատամներու միջոցաւ, առանց ցաւի ատամնահանութիւնի։

Ց. Դ. Ջեմանները կիրակի օրերն ալ (միայն կէս օր) ինչպես նաեւ ամէն օր (միայն կէս գիշեր) հիւանդ. ընդունին։

Տանոր.—Գալաթայ Կասրի մատանիչ ՋԻՆԵՆԻՆ։ 197

VIN DE BUGEAUD

TONI NUTRITIF AU QUINQUINA ET AU CACAO

ՊԻԻԺՈՅԻ ԳԻՆԻ

ԿՈՐՈՎԻԶ, ՍՆՆԴԱՐԱՐ, ՇԻՆՈՒԱՑ ՔԻՆԻՆԱՅՈՎ ԵՒ ԿԱԿԱՕՅՈՎ

Պիիժոյի Գինին կորովիչ դեղերու է։ Հանելին և է լաւն է։ Բովանդակ աշխարհի բժշկական հեղինակութիւնները զայն կը յանձնարարեն անարիւնութեան, քլորոզի, ամէն տեսակ տենդերու, ղղային նիւանդութեանց, ստամոքսի նիւանդութեանց և Նորաբոյժ վիճակի համար։

Պիիժոյի Գինին կը գտնուի բոլոր առաջնակարգ դեղարաններու մէջ։

ԸՆԴՀ. ՄԹԵՐԱՆՈՑ. — P. LEBEAULT & Cie, 5, rue Bourg-l'Abbé, PARIS.

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆՑ

ՀՈՒՆԳԱՐԱԿԱՆ ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Հիմնեալ 1857ին Արքայական հրովարտակով, կեդրոնատեղի Ընկ. Բէօքա

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

Վճռեալ գումարներ	Երաշխաւորութիւն գումարներ	Ապահովագրեալ գումարներ
332 միլիոն ֆրանկ	114 միլիոն ֆրանկ	461,3[illegible],390 ֆրանկ

Սոյն Ընկերութիւնը կեանքի վրայ կապահովագրէ ամէնէն նպաստաւոր պայմաններով և անմրցելի գիներով։ Ապահովագրութիւն մահուան պարգեւ, շահաբաժին մասնակցութեամբ և երաշխաւորուած տոկոսի սակերով։ Ապահովագրութիւն օժիտներու և կենսաթեր Թոշակներու համար։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել Ընկերութեան գրասենեակը Բէօքա, Թիւնէլի հրապարակը։ Ընկերութեան մասին դիմել Օսմ. Կայս. Պանքայի Ցերեկն Արեւելքի համար Լ. ՊՕՆՏԻ

747 21—52

ERNEST GLAVANY

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ ԷՌՆԷՍԹ ԿԼԱՎԱՆԻ

ՂԱԼԱԹԻԱ, ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՊԱՆՔԱՅԻ ԿԱՐԳԸ, ՑԱԿՈԲԵԱՆ ԽԱՆ

Սոյն դրամատունը կը վաճառէ ամէն տեսակ արժէթուղթեր՝ իրենց գիներն կամամատութեամբ՝ ամսական 20 ղրշ.էն մինչեւ 100 ղրշ. որոշեալ գումարի մը վճարմամբ։ Դրամատունը առաջ քաշուած վիճակախաղերուն թիւերը նայելու և շահուած պարգեւները գանձելու համար՝ ամէն կերպ դիւրութիւն ցոյց կուտայ։

Գնողները երբ առաջին վճարումը ընեն, իրենց մուրհակ մը կը տրուի մեր կողմէ ստորագրուած և գրոշմուած։ Ասկէ զատ արժէթուղթին թիւը ցոյց տուող ուրիշ ծանուցագիր մըն ալ կը տրուի, և գնողը նոյն առտուն իսկ ամէն վիճակահանութեանց մասնակցելու իրաւունք ունենալով, շահածը ամբողջապէս կ'առնէ։

Աւելորդ է յայտնել թէ ամէնէն աղքատն անգամ այս դիւրութեամբ կրնայ արժէթուղթի տէր ըլլալ, և յայտնի է որ ամսական 20 ղրշ.ի վճարումը մեծ զոհողութիւն մը չըլլալով և ամէն մարդու դիւրամատչելի ըլլալով, ամէն հաւանական կանութիւն ունի օր մը շահելու, և եթէ երբեք չշահի ալ, իր վճարումներուն շնորհիւ, յաջողիկային արժէթուղթի տէր պիտի ըլլայ, որ իրեն համար շահաղբիւր մըն է։

ՊԱԼԿԱՆ

ԱՌԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ, ՍՈՖԻԱ

Դրամագլուխ, պահեստ եւ երաշխաւորութեան գումար ֆր. 7,500,000

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

1899ի ապահովագրութեանց գումարն է 19,534,276 ֆր.։ Ամբողջ կեանքի վրայ և խառն ապահովագրութիւն, կրկին դրամագլխով, տղոց օժտի դրամագլուխ այլեւայլ կարգադրութիւններով, չափաւոր սակերով ու նպաստաւոր պայմաններով, ինչպէս մէկ տարուան ապահովագրութենէ յետոյ ապահովագիրը անվճարելի կը դառնայ, այսինքն Ընկերութիւնը ո՛և է առարկութիւն չըներ ապահովագրեալին անձնասպանութեան, մահամարտի, ամէն կողմ ճամբորդելու պարգեւային, եթէ առանց իմաց տրուելու ալ կատարուի. նմանապէս ո՛և է սակի յաւելում չի պահանջեր։ Ապահովագիրները վեց ամիս յետոյ կրկին կը նորոգուին։

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Ներկայ ապահովագրութեանց գումարն է 460,267,203 ֆր.։

Գանձուած Ապահովագին 1,433,965 ֆրանք։

Ապահովագրութիւն փայտաշէն ու քարուկիր շէնքերու, կարասիներու և ապրանքներու՝ նպաստաւոր պայմաններով։

ՓՈԽԱԴԱՐՁԱԿԱՆ ՃԻՒՂ

Ապահովագրութիւն վաճառքներու, շոգենաւերու մարմնին աշխարհիս ո՛ր կողմն ալ ուզեւորին։

1896ի շահաբաժինն է հարիւրին 18 ուկէս. 1897ինը՝ հարիւրին 18. 1898ինը՝ հարիւրին 18 և 1899ինը՝ հարիւրին 16։

Ընկերութեան դրամատուններն են Ֆրէյտի Լիոնէ կ. Գալիս, Անկլօ-Ամիսրեան Դրամատունին, Լոնտոն, Գոլիկսրիոց Ազգային Դրամատունը, Սոֆիա։

Գործակալ ընդհանուր Թոօքիոյ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ։

Ղալաթիա, Մերթէյանի փողոց, Ճէտիտ խան թիւ 4։

Գաւառաց համար պատուաւոր երաշխաւորութեամբ գործակալներ կը փնտռուին։

Գինիչ գործակալութեան Ա. ԿԻՒՐԵՂԵԱՆ։

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ

Վենափառ Սուլթանին Կայսերական Բրաւեով

Թիւ կգ կրէ 2/14 Օգոստ. 1892 թուականց

(40 ամիսէր 1310)

Գործակալ, Ղալաթիոյ մէջ Գ. Նպարէ Սիմբոն Ճանկրեան խան, Վոյվոտա փողոց Թիւ 67

ԱՅԺ ՀՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Հրդեհի, արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ

Օկկերութեան կեդրոնատեղին կա ՌԻՍ ԵԷՆ խան, Քարաքեոյ Ղալաթիա

Գործակալ, Գալոյ կողմը Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղը Նէնի համի հովլուզը փողոց, Օսմ. Նամակատան դիմաց

Դեր-գործակալ Գալոյ կողմը Գ. Ի. Զաւօխ Մարքուհմըլար, Զաբլըլը խան, Թիւ 21

194

COMPAGNIE ROSSIA ASSURANCES

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20 ի կայս. Իրատէով արտօնեալ Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բէթերսպուրկ Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մարքաթա 37 Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.— ԿԵԱՆՔ.— ՈՒԱԳԴՐՈՒԹԻՒՆ.— ԱՐԿԱՆՔ.

Ընկերութեան քննիչ ի Կ. Գալաթա Ա. ՀԱՒԻՐՄԻՆՋ

Գլխաւոր Գործակալ Գալաթայի մէջ (Կէս տեղը Մատրաղան)

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ Հ. ԹԷՈՖԻՔ ԲԷՐԲԷՐԵԱՆ

Երաշխաւորութեան գումար	121,765,8
1898 ի հասոյթք	34,775,
1881 էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրութեանց համար հատուցումներուն վճարած է մօտ	164,172

ՕՍՄ. ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՔՈՆՍՈՒԼԻՏԷ ՊԱՐՏՔ

1881 Դեկտեմբեր 8|20 ի Կայս. Իրատէով թողեալ հասոյթք

Ի. ՏԱՐԵՇՐՋԱՆ– Ս ՊՏԵՄԲԵՐ 1901

ՏՈՒՐՔԵՐ	Զուտ Հասոյթներ Դաւառային վարչութեան ծախքերը զեղչելէ եռքը 1901 Սեպտեմբերի հասոյթները Օսմ. ոսկի		1900 Սեպտեմբ. Հասոյթները Օսմ. ոսկի		Դումար 1901 Օգոս. 30է Օսմ. ոսկի		Դումար 1900 Օգոս. 30է Օսմ. ոսկի	
Վերախոտ (յետամնացներ զանձում)								
Աղ								
Դրոշմանուղթ	120,859	60	124,431	57	737,305	15	756,421	27
Ոգելից ըմպելիք								
Զինարան								
Մետաղ								
Հասոյթք Բէժիէն	187,500	— —	187,500	—	562,500	— —	562,500	
Հարկ Պուլկարիոյ փոխանակեալ ծխախոտի տասանորդէն	7,507	62 —	7,500	—	52,507	62 —	52,500	—
Ծխախոտ (մենաշնորհ) Բէժիի շահուց մասնակցութ.		—				—		—
Ցաւելուած կիպրոսի հասոյթից փոխանակեալ ծխախոտի տասանորդին յաւելուածով, կամ Մաքսատան վրայ փոխանակագրէ գոյանալիք 130,000 Օսմ. լիրայով Արեւելեան Ռումելիի տրկն. հարկէն	—	— —		—	26,245	— —	51,298	
Թէսպէնտիի տուրք. Մաքսատունէն փինկզը. վերի.	5,000	— —		—	5,000	— —	25,000	—
Սերպիոյ, Իշաքատաղի, Պուլկարիոյ եւ Ցունաստանի բաժին ինկած պարտք	—		—		—	— —	—	
Համագումար	320,867	22 —	319,431	27	1383557	77 —	1447719	20
ԳՈՒՄԱՐՕՎ								
Նախորդ ամսուան վերջը								
Նախորդ տարեշրջանի վերջը								
Ընդհ. համագումար								

1890 ապրիլ 18/30ի պայմանագրով նախատեսուած 4 % պարտ. ՝ Ինչերու առ. հարիւ. վճարուած գումարներ։ Ֆոնսօլիտէ պարտքին եւ Արեւելեան երկաթուղիներու պարտատիրներուն տկսին. հար. եւ. Կ.Պոլիս վճարուած գումարներ։ Կեղ. Վարչ. Խան ծախք։ Օսմ. Գայս, Պանքան եւ Հանրային Պարտքի կեղ. սնտուկը պահուած գումարներ։

	Օսմ. ոսկի		Օսմ. ոսկի	
	215,250	— —	215,25	—
	473,4[illegible]5	—	473,497	60
	420, 13	94 —	407,073	32
	99,764	27 —	104,545	63
	174,614	56 —	247,352	65
	1,383, 57	77 —	1,447.719	20

Նախագահ ՊԱՊԻՆԷՊԷՆ ՍՄԻՐՆ

Կ. Գալիս, 24)6 Նոյեմբեր 1901

Ի Դիմաց Վարչական խորհուրդին Խորհրդական Գաստուիրակ ԿՈՒՐՍՕ ԿՈՒՐՉԻԼԻ

Գիտի պահէք ձեր գոյնին գեղեցկութիւնն ու թարմութիւնը գործածելով մասնաւոր բենձափրոշի

La VELOUTINE

CHles FAY, Perfumista

PARIS, 9, Rue de la Paix, 9, PARIS

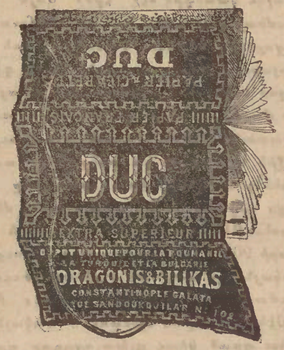

Երբ ամէն առթիւ կը ջանաք ձեր առողջութիւնը պահպանել, ուշադրութիւն ըրէք որ ձեր գործածած սիգարէթ թուղթերն եւս առողջապահիկ ըլլան։ ՏԻՒՔ և ՊՕՆ և ՃԵՐՄԱԿ ԿՈՂՔՈՎ ՊՕՆ սիգարէթ ընտիր թուղթերը կերմապէս կը յանձնարարուին, որովհետեւ առողջապահական օրինաց համեմատ պատրաստուած են։ 43—52

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍՈՆ

ԱՇԽԱՐՀԻ ԳԼԽԱՎՈՐ ՃՈՒՇԱՆՈՒՏ

Ընդհ. Հայտ. Կ. Գալաթայ և Օրթաքեոյ

Անուանք	Թանաք	Անուանք	Թանաք	Անուանք	Թանաք	Անուանք	Թանաք	Անուանք	Թանաք
Այգանաս	1069	Գանգ	1497	Գոզգ	1011	Գալամ	724	Բոզգարտ	138
Գէրէնս	3607	Գանկոս	3906	Գրանտաս	1695	Գարէնիս	2372	Գարտիս	1312
Գնանէլ	1541	Գարտ	895	Լիրս	775	Գարգանս	3709	Գիրտս	1733
Գիրտաս	3277	Գիրտ	4311	Հիտանոլ	1581	Գիրտաս	3557	Գանգիս	1138
Գարտոս	1822	Գանգիս	927	Հինտաս	3730	Գիրտ	1057	Գրէտ	1209
Գարգարիս	1364	Գանտ	2383	Հարգանս	3600	Գանգրգանս	1725	Գասաս	1823
Գրամս	1073	Գարտս	1713	Հանանգ	595	Գանգրիս	2419	Գ. Գանգարտ	1548
Գրանս	341	Գրանգ	500	Գանգ	3354	Գէրտ	1933	Գարգս	3537
Գրիգոր	4431	Գանտ	3464	Գասաս	3540	Գանգ	4130	Գարտաս	1676
Գէրտ	1671	Գանտարտաս	1520	Գիրտ	1080	Գանգրգանս	4036	Գարգրտաս	487
Գանգրտաս	1337	Գրտարգ	1341	Գէրտ	1058	Գարգանս	1535	Գանգրգիս	3439
Գանգ	1344	Գիրտ	954	Գարգանս	3307	Գանգրգանս	1827	Գանգ	1914
Գարգ	1084	Գանգանս	1828	Գանգ	1703	Գարգ	518	Գարգ	1383
Գէրտանգ	2739	Գարանգանս	349	Լէս	1058	Գանգրգանս	2239	Գանգրգանս	2356
Գանգրտ	1834	Գրանգիտարտ	4553	Լէրտանգ	3277	Գինտարտ	1663	Գէրտ	1350
Գարգ	2697	Գանգիս	2080	Լարգանս	1648	Գարգ	1615	Գարգ	1208
Գարգարտաս	4235	Գանգանս	1343	Լարգանս	3191	Գանգ	1739		

Իպրոս շոգենաւը, նաւապետ Ուտ, ընդհանուր վաճառքով Հալէպն հոս պիտի հասնի վաղը ասօրյա 12ին և ուղղակի Գալաթ պիտի երթայ հոն պարպելու համար իր վաճառքները։ Շոգենաւին ուղղակի ապրանք ընդունողները պէտք է Գալաթէն ընդունին։

Դիմել առ գործակալ Ս. ՀԱԼԷ ԵՒՆ ԻՐԱՆ

Թիւ 32—34, Գիւրլիւք Միւլիէ խան, Ղալաթիա 377

ՌՈՍՍ

NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈՓԵՆԱՆԱՒԱՐ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Գալաթայի Երիտասարդաց Գրասենեակ

30 12 [illegible]

Գ. 31 13 [illegible]

Ե. 1 14 [illegible]

1 14 [illegible]

Բ. 2/15 [illegible]

ՏՐԱՊԵԶԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐՄՈՒՆ ԵՒ ՀԱՄԱՏԵՂ

Ե. ԱԶԱՊԷՆ ԵՒ ԸՆԿ

ՍԱՄՍՈՒՆ ՇՈՓԵՆԱՆԻՍ

Նոյեմ. 12ին Սիրէսի, Պաթումէն։

» 12ին Գառամանի, Մարսիլիայէն։

ՏՐԱՊԵԶՈՒՆ

Նոյեմ. 12ին Սիրէսի, Գալագէն ելլելով ուղղակի Մարսիլիա

» 14ին Գառամանի, Սամսուն Գիրասոն, Տրապիզոն։

ԳՈՒՆԱՐԴ CUNARD

ՀԱՅԵՐԻՄԵՐԻՆ ՇՈՓԵՆԱՆԱՒԱՐ

Ամէն ափոյ եկող ապրանք և բարի լիցքաւորում

Հասնելիք գծեր

Անուանք	Թանաք	Անուանք	Թանաք
Խիէրնիա	13900	Սիլվանիա	5593
Սարտինիա	13900	Քանատիսիա	4361
Լուսիտանիա	12952	Վէրոնա	3229
Քարմանիա	12350	Բարվա	2961
Սուսիանիա	8845	Թիրիա	2935
Ամերիկա	8128	Սիրիա	2931
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2[illegible]
Սէրվիա	7891	Սիրիոս	[illegible]
Ալբանիա	7340	Էթրուսկա	[illegible]
Գիմանի առ.		Գիլի և Սինկլէր	

Joly et Sauger

Բէյլանիրէյ խան, Թիւ 6 [illegible]

Գրաս. Բաղաս Գաղատիա [illegible]

ՏՐԻԵՍ. ԼԼՕՅԴՍ ԵՒ ԸՆԿ

ՇՈՓԵՆԱՒԱՐԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերպուլ և Գլասգոյ 40 ամ. ի ընթացքում

Անուանք	Թանաք	Անուանք	Թանաք
Վիրգինիա	10500	Գլասգոյ	850
Բոհեմիան	10500	Գրանտ	[illegible]
Գրոսվենոր	10500	Բրիտ.	[illegible]
Լանկաստրիա	8300	Կիլտոնա	[illegible]
Ֆրանտիլիա	8300	Գարտոս	[illegible]
Գլասգոյան	8300	Բարնիան	[illegible]
Ջորջիան	8000	Կասարտաս	[illegible]
Գոսլանդիան	8000	Գլասգոյան	[illegible]
Ֆրանկոնիան	8000	Լիսպոնա	[illegible]
Ֆրանկոնիան	8700	Գրանտ	[illegible]
Վանգոնիան	8700	Գրասգոյ	[illegible]
Ֆրանկոնիան	8700	Լիսպոնա	[illegible]
Ֆրանկոնիան	8500		

Ապրանքի տեղերին կը խնդրուի երթալ ապրանքն տալուց գնելու համար։ Ամէն լրացեալ մանրամասնութիւն հասնելու համար։ Գրենք կրնանք դիմել լիվերպուլի Ֆրանկոնիան Գլասգոյ Հասնելիք գծերուն։ Գ. Ի. ԳԼԻՆ

Ամէն տեսակ ապրանքներ հասնելու գիծ։ ԷՆԳԼԻՍ ԼԼՕՅԴՍԻՆ

Գալաթիա, Քարաքեոյ գրասենեակ

Գ. Ի. ԳԼԻՆ

ՍԱՄՍՈՒՆ ՇՈՓԵՆԱՒԱՐԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերպուլ, Գլասգոյ, Ամերիկայեն

Ամէն Ուրբաթ գիշեր մեկնող գծերուն

Անուանք	Թանաք	Անուանք	Թանաք
Սամսոն	9000	Գիրոս	3500
Գանգես	9000	Սիրիանա	3400
Գանգես	9000	Գասոյան	3350
Գանգես	9000	Գէրա	3250
Գանգես	9000	Գիրոս	2090
Գանգես	9000	Գասոյան	1500
Գանգես	9000	Գասոյան	1500

Գիտցուցեալ է Գ. Ի. ԳԼԻՆ ԵՒ ԸՆԿ

ԱՅԺՄԻ ՊՈՍ ԵՒ ԸՆԿ

Գալաթիա, Գիւրլիւք Միւլիէ խան

194

Գիտցուցեալ ՀԱՐԵՎ ՍԱՄՍՈՒՆԵԱՆ